

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water d.d. 21 november 2011 met 6 bijlagen

Aanwezig:

Drs. A.H.L. Kocken (voorzitter), drs. R.W. Krol (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), dhr. E.R.M. Balemans (VVD), drs. F.H.W. Bekkers (GroenLinks), mw.drs. U.P. Blom (PvdA), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere (PVV), mw.drs. C. Dik-Faber (ChristenUnie), dhr.drs. P. Duquesnoy (SP), dhr. J. Fastl (GroenLinks), dhr.ir. H. Graaff (CDA), dhr.drs. C. de Heer (ChristenUnie), dhr.ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), ing. D. Kiliç (PvdA), dhr. G.A. de Kruif (CDA), dhr. J. v.d. Lagemaat (SGP), mw.drs. A.M.C. Mineur (SP), dhr. R. Roos (50PLUS), dhr.ing. H.N. Scherer (PVV), dhr. W. van der Steeg (PvdD), dhr.dr. I. Thonon (D66), dhr.mr. D.S.L. Tuijnman (VVD), dhr.drs. W.J. Ubaghs (PVV) en dhr.G.H.J. Weierink (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig: drs. H. Schoen (adjunct-griffier) en mw. M.J. Strijbos (verslag).

---

1. Opening

De voorzitter, de heer Kocken, opent de vergadering met een woord van welkom. De vergadering is een bijzondere omdat het de eerste is met een spreekijdregeling.

De voorzitter geeft aan dat het verstandig is om agendapunten 8 en 9 gezamenlijk te behandelen.

Met het oog op de agenda vraagt mevrouw Broere wat het doel van commissievergaderingen is. De agenda is erg vol, er zijn insprekers en er is een ingestelde spreekijd. Volgens mevrouw Broere behoren commissievergaderingen informatief en meningvormend te zijn. Bij de wijze waarop er nu vergaderd gaat worden is de procedure belangrijker dan het proces, terwijl het vormen en bijstellen van meningen het meest belangrijk moet zijn. Spreekster voorziet dat het weer nachtwerk wordt terwijl ieder hierover zwijgt. Dit is minachting van het democratische proces en voor de sprekers die zich op de agendapunten voorbereiden.

Mevrouw Broere zou graag nagaan wat er mis is met de manier van vergaderen. Moeten er niet meer commissies worden gevormd, moeten commissies een andere samenstelling krijgen, moet er vaker worden vergaderd en moet de agenda zo vol?

De voorzitter vraagt of hij dit moet opvatten als een verzoek van de PVV-fractie aan het presidium om nog eens te kijken naar de werkwijze en de commissie-indeling.

Mevrouw Broere geeft aan deze vraag eerder te hebben gesteld en haar beklag bij de heer Balemans te hebben gedaan. Om half twaalf 's avonds heeft het geen zin om nog te spreken omdat niemand meer luistert.

De heer Balemans wijst er, als voorzitter van het presidium, op dat dit de eerste serie vergaderingen in commissieverband is in de nieuwe Staten. Er zijn dingen die goed maar ook dingen die niet goed gaan, eind november worden die besproken. In navolging van de vorige Staten zal er uiterlijk in het voorjaar een evaluatie zijn. De heer Balemans zal proberen dit zo spoedig mogelijk te doen als men tegen dingen aanloopt. Vervolgens zal aan de Staten worden gerapporteerd.

Hij legt uit dat de voorzitters verantwoordelijk zijn voor de agendering van stukken op de commissievergadering, in overleg met G.S. De commissieleden kunnen hun mening naar voren brengen over de wijze van behandelen van de agendapunten. Spreker vraagt mevrouw Broere haar opmerkingen op schrift te stellen en aan het presidium te sturen. Overigens is een fractiegenoot van haar ook lid van het presidium, hij kan hier het oog op houden.

2. Ingekomen stukken

De voorzitter herinnert aan een eerdere opmerking van hem: de binnenkomende stukken worden zo snel mogelijk aan de commissieleden gestuurd. Met de agendering wordt soms gewacht als een onderwerp dat daar direct verband mee houdt al op de termijnagenda staat binnen één of twee commissievergaderingen.

2.1 *Coalitie dierenwelzijn organisaties Nederland: Megastallen (RGW122)*

De heer Van der Steeg spreekt zijn waardering uit voor dit stuk. Het is een goed onderbouwd document. Spreker betreurt het dat het pas ná de bespreking van de Landbouwvisie is ingekomen. De heer Van der Steeg roept de commissieleden op het stuk mee te nemen naar de uitwerking van de PRS.

2.2 *Projectbureau Groene Hart: Voortgangsrapportage 2010 Groene Hart en Westelijke Veenweiden (RGW132)*

2.3 *Stichting Vrienden van de Joostenlaan: recreatie om de stad (RGW120)*

Dit stuk wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 8.

2.4 *AKD advocaten: onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur (RGW 121)*

Dit stuk wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 8.

2.5 *LTO Noord: Openstelling subsidiestelsel natuur en landschapsbeheer (RGW131)*

Dit stuk wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 8.

De heer Scherer vertelt dat zijn fractie erg is geschrokken van wat LTO Noord in de brief verwoordt. Voor het agrarisch natuurbeheer dreigt er een enorme korting op sommige onderdelen plaats te vinden. Spreker vraagt om handhaving van de eerder afgesproken vergoedingssystematiek voor die agrariërs.

Gedeputeerde Krol stelt dat er niet wordt gekort op agrarisch natuurbeheer. De tarieven zijn ten opzichte van 2010 bevroren. Dit is terug te voeren op het feit dat het kabinet heeft besloten om een korting van € 600 miljoen op het hele beleidsveld neer te zetten. Het kabinet heeft G.S. gevraagd om de tarieven in 2011 niet te verhogen. Daarom wordt in alle provincies het tarief ten opzichte van 2010 bevroren. De agrariërs weten dat de tarieven elk jaar opnieuw worden vastgesteld.

De heer Scherer wijst er op dat in de brief van LTO Noord twee expliciete voorbeelden worden genoemd van waar fors wordt gekort. Is dit een ambtelijke vergissing?

Gedeputeerde Krol meent dat dit onjuist is. Er vindt bevroering en geen verlaging plaats. Dit is niet wat men verwachtte: ondernemers ervaren dit als een korting.

2.6 *Steenwijkerland deelakkoord decentralisatie natuur en nationale parken (RGW134)*

Dit stuk wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 8.

2.7 *Utrechtse Natuur- en Milieuorganisatiesonderhandelingsakkoord decentralisatie Natuur*

Dit stuk wordt betrokken bij de behandeling van agendapunt 8.

2.8 *Veelzijdig Boerenland: reactie op het bevroren van de tarieven agrarisch natuurbeheer (RGW136)*

Dit stuk komt terug bij agendapunt 13.

2.9 *Bezwaarschriften indexering tarieven agrarisch natuurbeheer 2012 (RGW138)*

Dit stuk komt terug bij agendapunt 13.

3. Verslagen Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 10 oktober en 27 oktober 2011

De verslagen van deze vergaderingen worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Mededelingen

De voorzitter herinnert de commissieleden aan het waterwerkbezoek dat de commissie op 28 november aanstaande zal brengen. Nog niet alle fracties hebben gereageerd.

5. Rondvraag

Mevrouw Broere las dat gedeputeerde Krol het startsein heeft gegeven voor de renovatie van het Baarnse Bos door Staatsbosbeheer. De vijver wordt eerst aangepakt. Een onderdeel van de plannen is het aanleggen van een fontein. Los van het feit dat een fontein niet in het bos past, moet hier ook elektriciteit voor worden geregeld. Komt er een windmolen of zonnepanelen? Weet de gedeputeerde of deze fontein op een misverstand berust?

Gedeputeerde Krol legt uit dat dit als onderdeel van een Engelse landschapstuin is aangelegd bij het park van paleis Soestdijk. In de vorige collegeperiode is, in overleg met de gemeente Baarn en de provincie Utrecht, een plan opgesteld om het park in oude luister te herstellen. Hierover is met de Staten gecommuniceerd want er zijn middelen voor beschikbaar gesteld. In deze tijd is hier onvoldoende geld voor en er is voor gekozen om in eerste instantie een aantal van de meest dringende werkzaamheden te doen. Het herstel van de vijver gaat als één van de eerste werkzaamheden plaatsvinden. De fontein zal hier ongetwijfeld vroeger ook een onderdeel van hebben uitgemaakt. Een eventuele elektriciteitsvoorziening is bij de plannen in begrepen.

Mevrouw Broere vertelt dat er vijf Occupytanten in het Baarnse Bos staan. Voor een demonstratie is dit een vreemde plek. Zou de gedeputeerde zijn invloed kunnen aanwenden om ervoor te zorgen dat de protestkampeerders elders hun tenten opslaan?

Gedeputeerde Krol stelt dat de burgemeester van Baarn volledig bevoegd en in staat is om de openbare orde in de gemeente Baarn te bewaken. Hij heeft daarvoor geen aansporing van de gedeputeerde van de provincie nodig. Spreker zal dus niet voldoen aan dit verzoek.

De heer Van de Lagemaat heeft enkele opmerkingen en een vraag naar aanleiding van de reactieve aanwijzingen aangaande het bestemmingsplan buitengebied Rhenen. Met de reactieve aanwijzing van Stokweg 15 b kan zijn fractie instemmen want artikel 5.2 uit de PRV is glashelder. Bij Boslandweg 150 ligt dit wat genuanceerder. De gedeputeerde hanteert om tot deze reactieve aanwijzing te komen artikel 4.7 uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Dit artikel behelst uitbreidingsmogelijkheden voor niet agrarische bedrijven. Voor zover zijn fractie na kan gaan is een kerk geen bedrijf in de zin van de Nederlandse wet en de fractie vraagt de gedeputeerde dan ook om middels jurisprudentie aan te tonen dat een kerk wel onder dit artikel zou kunnen vallen. Een kerk houdt op kerk te zijn zodra zij bedrijfsmatige activiteiten ontwikkelt. Een kerk is uiteraard gericht op het zielenheil van de wereld en haar leden in het bijzonder en niet op geldelijk winstbejag. Mocht de gedeputeerde niet via jurisprudentie aan kunnen tonen dat een kerk onder de noemer bedrijf te scharen valt, dan gaat zijn fractie ervan uit dat de PRV in deze tekort schiet en dat het intrekken van de reactieve aanwijzing de volgende logische stap is. Graag een reactie van de gedeputeerde hierop.

Gedeputeerde Krol legt uit dat de discussie over de kerk aan de Bosrandweg 150 reeds lang gaande is, zowel met het kerkgenootschap als met de gemeente Rheenen. Het college heeft aangegeven dat kerken en andere stedelijke voorzieningen in principe niet in het buitengebied dienen te worden gesitueerd (in dit geval is dat wel gebeurd) en dat een kerk als een stedelijke voorziening in het buitengebied mag groeien met 20%. Maar de voorgestelde vergroting van de kerk op deze locatie is fors, zeker omdat de kerk ook eigenaar van een perceel grond is dat tegen de rode contour aan is gelegen. Hiermee was het voor de kerk eenvoudig geweest om de stedelijke voorziening in de buurt van de rode contour neer te leggen. Dit is niet geheel in overeenstemming met provinciaal beleid maar minder een 'zonde' als dat het in dit geval is. Vandaar dat de provincie heeft gekozen voor het instrument reactieve aanwijzing nadat er is geprobeerd om voor deze gemeente alternatieven te zoeken voor de uitbreiding. Dit is niet gelukt.

De vraag van de heer Van de Lagemaat is een juridische vraag: mag de provincie op grond van dit artikel interveniëren. Hij vraagt zelfs om jurisprudentie. De gedeputeerde zal graag aan zijn verzoek voldoen. De gedeputeerde zal de heer Van de Lagemaat hierover nader informeren.

In het nieuwe ruimtelijke beleid zal het, wat de gedeputeerde betreft, nog zo zijn dat niet-agrarische voorzieningen in het buitengebied niet ongebreideld mogen groeien, want dat zou de kwaliteit van het buitengebied te zeer onder druk zetten. De kerk mag blijven staan en mag groter worden. Maar met de meer dan verdubbeling van 200m² naar 470m² die wordt voorgesteld. Dat is in strijd met het provinciaal ruimtelijk beleid. In de concrete juridische vraag van de heer Van de Lagemaat zal de gedeputeerde zich nog verdiepen.

De heer Van de Lagemaat vraagt of, wanneer hij gelijk zou hebben en een kerk niet als bedrijf valt aan te merken, dit betekent dat op een verkeerd artikel een reactieve aanwijzing is gegeven. Spreker neemt aan dat die dan ingetrokken wordt.

Gedeputeerde Krol zegt dat dit besluit dan op een andere manier genomen moet worden, deze reactieve aanwijzing kan dan niet in stand blijven.

De heer Hoefnagels meent dat, zeker bij het tweede deel van de vraag, gedeputeerde Krol zou moeten blijven bij zijn opmerking. Ookal komt hij zelf niet tot de juiste juridische constatering, het is de gemeente Rhenen die naar de bestuursrechter moet om dit aan te kaarten. Het is niet zo dat, als de gedeputeerde toevallig niet de juridische onderbouwing kan vinden, het daarmee een onjuiste stellingname is.

Gedeputeerde Krol is het in principe eens met de heer Hoefnagels maar legt uit dat, als het college iets verkeerd heeft gedaan in algemene zin, bijvoorbeeld niet het goede artikel van de PRV heeft gehanteerd, een overheid groot genoeg moet zijn om dit te erkennen. Het college denkt goed na voordat het dergelijke zware instrumenten inzet. Dit gebeurt bij voorkeur niet en heel incidenteel. Als het dus toch gebeurt, is het college er in het algemeen van overtuigd dat er een stevige strijdigheid met het provinciaal ruimtelijk belang is en dat er geen andere methode is om dat te borgen dan via dit zware instrument.

6. Termijnagenda

De voorzitter vertelt dat deze ochtend de ad hoc commissie voor de PRS heeft gesproken over de planning. Deze planning zal worden verwerkt in de termijnagenda. De termijn waarop de PRS in de commissie behandeld zal worden zal februari/maart worden. Dan komt er een afzonderlijke bijeenkomst over de PRS, die naast de geplande commissievergadering wordt gehouden. Hier zal een schriftelijke vragenronde aan voorafgaan en naar aanleiding van die vragenronde zal er een informatieve bijeenkomst komen.

7. Statenbrief Integrale Bodem- en wateragenda 2012: uitwerking van het bodem- en waterbeleid van de provincie Utrecht

7.1 Statenbrief voortgangsrapportage Provinciaal Waterplan over 2010

7.2 Statenbrief samenwerkingsovereenkomst Pilot LiveDijk Utrecht

7.3 Statenbrief Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen

De voorzitter herinnert eraan dat hierbij de vraag aan de orde is of de rapportage toegankelijk is, heldere informatie biedt aan de commissieleden en of de agenda de eerste stap is tot een integrale agenda voor de fysieke leefomgeving. In de behandeling worden de drie andere bovengenoemde Statenbrieven betrokken.

De spreekijdregeling voor de fracties zal nu ingaan en de griffier zal dit bijhouden.

De heer Balemans zegt tevreden te zijn met de komst van de voortgangsrapportages. Er wordt duidelijk toegewerkt naar de integrale Bodem- en wateragenda en de voortgangsrapportage daarover.

Wat de heer Balemans daarbij opvalt, is dat bij het Waterplan keurig de stand van zaken staat aangegeven in groen, rood en oranje. In het bodemgedeelte staat aangegeven wat de einddata van een aantal zaken zijn, maar spreker zou graag zien dat de gedeputeerde ook hier met groen, rood en oranje gaat aangeven wat de voortgang is in het proces. Bij een aantal van de data staat

bijvoorbeeld 2020 genoteerd. Als men wacht tot 2020 en dan moet constateren dat er grote problemen zijn, kan er in al die tijd niet worden bijgestuurd. De heer Balemans zou in de volgende voortgangsrapportages graag één lijn willen zien met wat in het Waterplan gebeurt. Ten aanzien van de pilot LiveDijk is de heer Balemans van mening dat andere provincies gaan profiteren van de resultaten en de provincie Utrecht de rekening betaalt. Spreker vraagt of er misschien geld kan worden gehaald bij andere provincies zodat zij meebetalen aan de resultaten die Utrecht gaat realiseren.

Bij de Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen is een, inmiddels goedgekeurd, format gemaakt over de voortgangsrapportage. De heer Balemans hoort graag van de gedeputeerde wanneer de invulling in groen, rood en oranje kan worden gezien over dit format. Hij vraagt dit met de bedoeling om niet een jaar te hoeven wachten.

De heer De Heer zegt dat zijn fractie op beide vragen voorzichtig positief kan antwoorden en de indruk heeft dat de agenda vrij compleet is, zowel grote als kleine opgaven staan erin: van de Deltaopgave rond de zoetwatervoorziening tot en met de websiteplannen rond aardkundige waarden.

De fractie van de ChristenUnie heeft de volgende vragen:

- Tijdens het tweede Deltacongres op 3 november in Amsterdam hoorde men dat het kabinet waarschijnlijk vrij eenzijdig inzet op waterveiligheid, terwijl gemeenten steevast oproepen tot een combinatie van dijkverbetering met integrale gebiedsontwikkeling. Klopt de indruk dat de provincie in deze discussie de kant van de gemeente kiest en zo mogelijk investeert in integrale gebiedsontwikkeling boven sectorale oplossingen?
- Bureau Stroming heeft voor de waterschappen een alternatief plan ontwikkeld voor de zoetwatervoorziening in het Groene Hart, waarbij er meer water door de Hollandse IJssel wordt gestuwd en het peil van het IJsselmeer niet omhoog hoeft. Spreker is benieuwd naar een eerste reactie van het college op dit plan.
- De maaiveldvaling van thema 6 is een belangrijk thema voor de ChristenUnie-fractie. De fractie is benieuwd naar alle gebiedsprocessen die in Zegveld, Groot Wilnis en Maarsseveen in gang worden gezet. Het lijkt de fractie veelzeggend dat het gebiedsproces in Groot Mijdrecht Noord hier niet wordt genoemd, terwijl dat de hoogste prioriteit had kunnen krijgen.
- Heeft de in Den Haag opgelaaide commotie rond de waterschappen de Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen beïnvloed?

De heer Hoefnagels sluit zich aan bij de fractie van de ChristenUnie met betrekking tot de vraag over bureau Stroming en de zoetwatervoorziening van West-Nederland. Op het moment dat een peilverhoging van het IJsselmeer niet langer noodzakelijk is, heeft dat zowel voordelen voor het landschap (geen hogere dijken) als de natuur (geen aantasting van het ecosysteem) als de financiën (het scheelt honderden miljoenen). De fractie van D66 ziet graag dat wordt ingezet op dit idee.

Zijn fractie heeft de volgende vragen:

- Bij thema 9 is de vraag wanneer P.S. de rapportage tegemoet kan zien over de gevolgen van de herijking van de EHS voor de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water en de doelstellingen voor de verdrogingsbestrijding. Zijn fractie vindt drie jaar voor de uitvoering van het bestuursakkoord Water wat lang. Kan dit sneller?
- Wat betreft de herijking van de randvoorwaarden van de WKO-systemen op basis van recent onderzoek van WKO-grondwater: dit eindigt in 2013. Kan de herijking meelopen met de Bodemvisie wat betreft de Structuurvisie Ondergrond zodat alles eind 2012 af is?
- Zijn fractie sluit zich aan bij de vragen die de PVV gaat stellen met betrekking tot de beleving bodem en water.

De heer Duquesnoy sluit deels aan bij de VVD-fractie wat betreft het gebruik van de kleuren groen, rood en oranje bij langetermijnprocessen. Het is goed dat dit op een heldere en toegankelijke manier wordt weergegeven.

Er wordt gesteld dat bij een bepaald onderdeel nog noodzakelijk onderzoek en aanvullende maatregelen nodig zijn voor Botshol. Dat onderdeel krijgt groen. Even later staat er dat het een complex proces is, dat er nog geen zicht is op definitieve maatregelen en dat onbekend is of die allemaal worden uitgevoerd. Dat is oranje. Verderop in de rapportage staat dat de financiering van een bepaald project nog onduidelijk is, aanvullende maatregelen moeten nog komen maar die zijn nog niet helder. Dan is het rood. Spreker komt niet goed uit de verschillen tussen groen, rood en oranje en hoopt dat een betere uitleg mogelijk is met extra nummers of extra tekst.

De heer Graaff laat weten dat de CDA-fractie positief kan antwoorden op de twee gestelde vragen. Het zijn overzichtelijke documenten.

Zijn fractie complimenteert het college ermee dat veel zaken op orde lopen. Ook zijn fractie zou graag zien dat dit een eerste stap is voor een integrale agenda voor de fysieke leefomgeving.

In reactie op de vraag of de rapportage helder informatie biedt, citeert de heer Ubaghs de eerste alinea: 'Er is vertraging bij de actualisatie van peilbesluiten, gebaseerd op GGOR (gebied HDSR) en bij de Verdroging en de KRW i.v.m. de herijking EHS'. Hij begrijpt hier niets van en hoopt dat kiezers dit niet lezen, want die zullen zich afvragen waar de provincie mee bezig is.

De heer Ubaghs is verheugd het begrip duurzaamheid weer tegen te komen in de Integrale Bodem-en wateragenda 2012. Het begrip duurzaamheid wordt te pas en te onpas door een ieder gebruikt en spreker zou het dus ook weer in de onderliggende stukken verwachten en is daarin dus niet teleurgesteld. Hij adviseert iedereen om kennis te nemen van de op dit moment enige certificeerbare norm in Nederland, de MVO prestatieladder. Die is door een aantal certificerende instanties in het leven geroepen. Deze beschrijft klip en klaar hoe invulling wordt gegeven aan het begrip duurzaamheid, anders en helderder dan in de stukken die de heer Ubaghs tot nu toe bij de provincie onder ogen kreeg.

De PVV-fractie is blij met de bondige formulering bij het thema Factsheet 5, waarin wordt gezegd dat drinkwater als provinciaal belang in de PRV en PRS wordt opgenomen om dit belang te beschermen. Als dit ook wordt doorgeleid naar Vitens, zal iedereen binnen de provincie tevreden zijn.

De PVV-fractie staat zeer welwillend tegenover de Pilot LiveDijk Utrecht, met als kanttekening dat de toegezegde € 100.000 een maximum is wat de PVV-fractie betreft. Dit punt is echter nog niet binnen de fractie besproken.

De PVV-fractie kan zich aansluiten bij wat de fractie van de ChristenUnie heeft gezegd over de Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen.

De voorzitter wijst de heer Ubaghs erop dat het stuk over de LiveDijk ter kennisname is en dat de fracties hier nog geen standpunt over hoeven te geven.

De heer Van der Steeg dankt de gedeputeerde voor de heldere rapportage en het geboden inzicht ten aanzien van de Bodem- en Wateragenda.

Ten aanzien van de voortgangsrapportage Provinciaal Waterplan heeft de heer Van der Steeg de vraag of de gedeputeerde aan kan geven wat de stand van zaken is met betrekking tot de waterparels. De gedeputeerde gaf eerder aan dat de herijkte EHS gevolgen hiervoor zou kunnen hebben.

De fractie van de Partij voor De Dieren mist in deze voortgangsrapportage informatie over de ecologische toestand van de Utrechtse waterlichamen. In 2009 scoorde 1 van de 57 waterlichamen een ecologische voldoende. Spreker vraagt het college hoe het hiermee is gesteld, als onderdeel van de KRW-eisen. Zou de gedeputeerde deze vraag met een memo kunnen beantwoorden en hier een soort risicoanalyse aan toe kunnen voegen over waar de rekening gepresenteerd gaat worden op het moment dat de KRW-doelstellingen niet worden gehaald? Zijn fractie maakt zich ook zorgen omtrent de opmerking over de herijking van het maatregelenpakket KRW.

Ten aanzien van de Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen denkt de fractie van de Partij Voor De Dieren dat die een goede basis kan zijn om die relatie vorm te geven. De terughoudende opstelling van de provincie en een relatie gebaseerd op onderling vertrouwen spreken zijn fractie hierbij aan.

Naar aanleiding van het bestuursakkoord Water zal de goedkeuring van waterbeheerplannen van de waterschappen waarschijnlijk komen te vervallen. Het provinciaal Waterplan komt ook te vervallen. De heer Van der Steeg vraagt waar de kaderstellende rol van de provincie in de toekomst gaat worden geborgd.

De heer Bekkers complimenteert de portefeuillehouder met de grote productiviteit die blijkt uit de agenda. Aan de andere kant: ter beheersing van de agenda en ter bevordering van de integraliteit van de provinciale beleidsvoering en uitvoering (en zo mogelijk de duurzaamheid) zou de fractie van GroenLinks ervoor pleiten en ook willen verzoeken aan G.S. om de sectorale gang van zaken bij voortgangsrapportages zoveel mogelijk te koppelen aan de gehele jaarcyclus, dus bij begroting dan wel verantwoordingsmomenten, zodat de commissie samenhangend voortgang en planning van het beleid kan bespreken in plaats van voor elk sectorgebied afzonderlijk.

De heer Bekkers is verheugd met het feit dat de PVV-fractie is verschoven van ‘tegen duurzaamheid’ naar ‘meedenken over hoe zo scherp mogelijk met duurzaamheid kan worden omgegaan’. Spreker complimenteert de PVV-fractie van harte hiermee.

De heer Ubaghs meent dat de heer Bekkers zijn woorden heeft verdraaid. Hij heeft enkel willen wijzen op het bestaan van een norm.

De Bekkers zegt dit als constructief meedenken te zien en bedankt de fractie ervoor.

De heer Kiliç dankt de gedeputeerde voor alle stukken maar vindt het aantal wel wat groot. Bij de Bodemagenda staat dat het wordt uitgewerkt in het coalitieakkoord. Wanneer komt dit? Het voorstel van de VVD over groen, rood en oranje zou de heer Kiliç ook hier willen toepassen, gezien de data die er staan. Een voorbeeld is de uitvoering KRW-maatregelen Groot Wilnis-Vinkeveen die pas in 2015 worden uitgevoerd. Spreker vraagt waarom deze projecten niet kunnen worden versneld.

Vanuit het waterschap Vallei&Eem heeft zijn fractie een bericht ontvangen over het feit dat er een revolverend fonds is waar het € 2,5 miljoen in heeft gestort. De provincie maakt hier weinig gebruik van. De heer Kiliç vraagt waarom hier niet veel gebruik van wordt gemaakt.

Ten slotte: in de tabellen is veel oranje te zien. Het zou goed zijn om hier wat te versnellen.

De heer Roos laat weten dat de fractie 50PLUS in beginsel bevestigend kan antwoorden op de gestelde vragen in het stuk. De provinciale rollen zijn duidelijk beschreven, maar het is niet altijd duidelijk bij welke instantie de doorzettingsmacht ligt. Wie is nu bestuurlijk verantwoordelijk voor een bepaald onderdeel? Bij bijvoorbeeld drinkwater staat dat met Rijkswaterstaat is afgesproken dat... Maar wie zorgt er dat tot concrete maatregelen wordt gekomen? De heer Roos geeft de suggestie mee om duidelijk aan te geven waar de bestuurlijke verantwoordelijkheid en de doorzettingsmacht ligt.

Bij stuk 7.2 heeft zijn fractie de vraag wat de stand van zaken is met betrekking tot de westelijke Kanaaldijk van het Amsterdam-Rijnkanaal (pagina 7). Uit het stuk wordt niet duidelijk wat het probleem is. Hoe wordt dit vervolgd?

De heer Van de Lagemaat deelt mee dat zijn fractie de beide vragen bevestigend beantwoordt. De afkortingen die de PVV-fractie niet duidelijk waren zijn voor de SGP-fractie helder. Misschien is er een paar jaar langer meedraaien in de commissie voor nodig om dit te weten. De Kaderrichtlijn Water ligt volgens zijn fractie op schema. Alles moet haalbaar en betaalbaar zijn, heeft spreker eerder opgemerkt.

De verhouding met de waterschappen zal veranderen omdat er getrapte verkiezingen komen vanuit de gemeenteraad. De zorg van de SGP-fractie zou daarbij wel zijn dat met name de steden veel meer invloed op het waterschap krijgen dan het platteland. Hier vraagt spreker aandacht voor. Misschien moeten de getrapte verkiezingen toch op een andere wijze worden ingevuld, voor zover de provincie hier invloed op kan uitoefenen.

Gedeputeerde De Vries vertelt ter inleiding dat dit stuk is geschreven in reactie op een verzoek vanuit de Staten om inzichtelijk te maken wat de thema's en onderwerpen zijn waar vanuit de verschillende beleidsplannen komen die in deze commissie aan de orde zijn en welke projecten en taken er zijn en hoe die worden uitgevoerd. Er was één verzoek van de commissie: het hanteren van de stoplichtmethode, omdat daarmee inzichtelijk kan worden gemaakt hoe een bepaalde opgave ervoor staat. De heer Duquesnoy vroeg hoe de definiëring van de kleuren is en de gedeputeerde verwoordt dit als volgt: groen - dan loopt het vlot, oranje - dan loopt het minder vlot en zijn er problemen, rood - het loopt niet.

De heer Balemans vroeg of dit ook kan worden toegepast bij de onderwerpen rond de bodem. Dit zegt de gedeputeerde toe. Nu was het een vingeroefening om te kijken of het aansluit bij de behoefte van de commissie. Gedeputeerde De Vries heeft geen negatieve geluiden gehoord en zegt dat dit de methode is waarmee het college de commissie de komende jaren wil informeren over hoe met de verschillende thema's wordt omgegaan. De gemaakte opmerkingen over de precieze invulling van de stoplichtmethode zal de gedeputeerde meenemen en doorvoeren op de verschillende beleidsonderdelen, ook voor de langere termijn. Deze methode zal ook volgend jaar in de nieuwe agenda worden gebruikt.

Gedeputeerde De Vries meent dat de commissieleden dit stuk zouden moeten zien als een uitvoeringsagenda: hierin staan de onderwerpen waarvan P.S. zeggen dat er een provinciaal belang bij zit. Daar willen de Staten zich voor inzetten. Het kan zijn dat G.S. zelf aan de slag moet met een aantal opgaven, het komt ook vaak voor dat dit met partners als de waterschappen wordt gedaan.

In reactie op de vraag hoe de relatie met de waterschappen is naar aanleiding van de discussies in Den Haag laat gedeputeerde De Vries weten dat die uitstekend is. Spreker heeft over dit punt contact gehad met dijkgraaf Poelmann en er is een signaal vanuit verschillende gedeputeerden in de Randstad richting Den Haag gegaan om aan te geven dat de gedeputeerden niet zitten te wachten op weer een hele discussie over structuren en het bestaan van waterschappen. Er is nu net een Waterakkoord waarin alle verhoudingen duidelijk zijn neergezet.

De gedeputeerde heeft toegezegd dat de commissieleden volgend jaar een totaaloverzicht krijgen van de stoplichtmethode. De heer Balemans dankt hem hiervoor maar wil graag weten of gedeputeerde De Vries in staat is om eerder de kruisjes achter groen, rood en oranje te zetten voor zover het het format is dat hij gaat hanteren vanuit de gedachte van samenwerking met de waterschappen. Er staan veel projecten in waarvan spreker voor een deel ongeveer weet hoever die zijn. Die kruisjes zijn eenvoudig neer te zetten. Dan is het beeld klaar en hoeft de commissie niet een jaar te wachten.

Gedeputeerde De Vries laat weten dat hij er geen moeite mee heeft als dit met ambtelijke ondersteuning wordt ingevuld, zodat de commissieleden binnenkort een stuk ontvangen waarin dit in groen, rood en oranje is aangegeven.

De heer Hoefnagels constateert dat, als hij het format voortgangsrapportage ziet van de Nota Relatie provincie Utrecht met de Waterschappen, hij allerlei nummers ziet. Die nummers staan ook in die voortgangsrapportage. Dit is exact hetzelfde verhaal.

Gedeputeerde De Vries vindt het geen moeite om te bekijken of het één op één is te vertalen naar de Nota.

In reactie op de vraag van de heer De Heer over waterveiligheid meldt de gedeputeerde dat hij aanwezig was bij het Deltacongres. Spreker vindt de integrale benadering van het Deltaprogramma belangrijk: de waterveiligheid, recreatie en het drinkwater. Hij heeft daar aangegeven dat dit voor alle ministeries belangrijk is. Zij zijn alle betrokken en moeten alle daaraan bijdragen. Het is afwachten hoe de ministeries hiermee omgaan. Gedeputeerde heeft het gevoel dat, als vanuit het gebied zelf wordt aangegeven dat men hecht aan de extra waarde door de synergie tussen de verschillende onderdelen te zoeken (bijvoorbeeld bij Ruimte voor de Lek), dit een sterke casus is om het te blijven bepleiten richting het kabinet. Ook in de regio wordt dit gewaardeerd omdat het niet alleen maar gaat over bijvoorbeeld een hogere dijk. Juist de combinatie maakt het aantrekkelijk om dergelijke projecten van de grond te krijgen.

Gedeputeerde gaat in op de opmerking van de heren De Heer en Hoefnagels over bureau Stroming. Hij wil dit graag meenemen en in het bestuurlijk overleg met het waterschap aan de orde stellen om te kijken of gezamenlijk richting Rijk kan worden opgetreden.

De fractie van de ChristenUnie noemde de maaiveldddaling met betrekking tot de gebiedsprocessen. Groot Mijdrecht Noord is een project 'in de buitencategorie'. Dat verklaart voor een deel het aparte project dat hier op zit. Natuurlijk speelt hier ook de maaiveldddaling. G.S. heeft echter vastgesteld dat dit een zo specifieke opgave is, dat G.S. daar ook specifiek naar wil kijken. Gedeputeerde De Vries verwijst de commissieleden die hier meer over willen weten door naar gedeputeerde Krol.

In reactie op de vraag van de heer Hoefnagels of de verdrogingsopgave niet sneller kan worden opgepakt, laat gedeputeerde De Vries weten dat, zoals bekend, de financiën onder druk staan. Dit zorgt ervoor dat er prioriteiten moeten worden gesteld.

De heer Hoefnagels legt uit dat zijn vraag niet was of dit sneller kon maar wanneer de commissieleden horen wat de consequenties zijn van de keuzes die de Staten hebben gemaakt. Gedeputeerde De Vries zegt toe dit na te zullen gaan.

De heer Hoefnagels sprak over het mee laten lopen van de randvoorwaarden voor de Warmte-Koude-Opslag en dergelijke met het plan voor de fysieke leefomgeving. Dit is de intentie van G.S. en het wil de commissie hier ook zeker bij betrekken. Het college vindt het van belang dat wordt meegelopen met de landelijke ontwikkelingen rond het omgevingsrecht. Naar aanleiding hiervan kijkt G.S. of meer beleidsonderdelen die met water, bodem en de genoemde opgaven hebben te maken, hiermee geïntegreerd kunnen worden. Zo gaat G.S. naar een plan voor de fysieke leefomgeving. Hier moet goed over worden nagedacht: hoe krijgt dit vorm, hoe sluit dit aan bij de landelijke ontwikkelingen?

De gedeputeerde meent de vraag van de heer Duquesnoy over de stoplichtmethode inmiddels te hebben beantwoord.

De heer Duquesnoy legt zijn vraag nader uit: de gedeputeerde stelde dat groen betekent: 'het loopt vlot' en in het stuk over de waterschappen staat bij groen: 'de realisatie van deze doelstelling ligt op schema of is gereed conform planning'. Maar er staat ook bij groen: 'kans op aanvullend hydraulische maatregelen nodig'. Daarbij ziet de heer Duquesnoy niet in dat deze opgave op schema ligt. Spreker heeft behoefte aan een betere definitie of een begeleidende beschrijving van wanneer of waarom iets groen is.

Gedeputeerde De Vries legt uit dat hij heeft willen voldoen aan de behoefte die in de Staten leefde om via een stoplichtmethode te vernemen hoe projecten lopen. Hij begrijpt dat de fractie van de SP behoefte heeft aan een uitvoeriger stoplicht.

De heer Duquesnoy vindt de stoplichtmethode een goed instrument. In het stuk over de waterschappen staat al een begin van een definitie. Echter, spreker probeert deze definitie te leggen op wat hij leest in de rapportage van 2010, waar de stoplichtmethode ook wordt aangehouden. Dan is, volgens de heer Duquesnoy, iets zeker niet 'gereed' of 'volgens planning' als er een grote kans is op aanvullende maatregelen en men er geen enkel zicht op heeft.

Gedeputeerde De Vries vraagt of de heer Duquesnoy kan aangeven waar deze tekst staat. Hij is van mening dat deze vraag beter schriftelijk gesteld had kunnen worden. Dan kan hij daar ambtelijk op antwoorden.

De heer Duquesnoy vertelt dat de tekst staat op pagina 4 van de voortgangsrapportage, thema Water voor natuur.

Gedeputeerde De Vries gaat in op de opmerking van de heer Ubaghs over Vitens. Gezien het persbericht van deze dag wordt hij op zijn wenken bediend: de directeur van Vitens heeft zijn ontslag aangeboden. De motie die in de P.S. is aangenomen kan worden uitgevoerd, de vragen die daarbij aan de orde moeten komen, worden door G.S. uitgezet. Het college zal hier zo snel mogelijk op terugkomen.

De LiveDijk is een project waar de gedeputeerde enthousiast over is. De € 100.000 is inderdaad het maximum. Spreker moet de heer Balemans teleurstellen: er wordt geen geld aan verdiend, G.S. wil dit onderzoek graag doen omdat het bijdraagt aan de expertise in deze provincie. Er zijn ook andere provincies die een pilot aan het uitvoeren zijn.

De heer Balemans geeft aan dat het slechts een suggestie was.

Naar aanleiding van de vraag van de heer van der Steeg over de waterparels en de toestand van de waterlichamen in relatie tot de Kaderrichtlijn Water laat gedeputeerde De Vries weten dat de commissieleden binnenkort een stuk ontvangen waarin staat beschreven hoe G.S. daarmee omgaat en welke plek dit binnen de natuuropgave krijgt.

Wat de risicoanalyse van de herijking van de maatregelen Kaderrichtlijn Water aangaat: dit valt voor een deel onder de portefeuille van gedeputeerde Krol. G.S. heeft overlegd over waar hier de prioriteiten liggen, dat is onder meer bij de topgebieden qua verdroging. Ook wordt bekeken waar met de waterschappen stappen kunnen worden gezet. Na intensief overleg met de waterschappen zal het college hierop terugkomen.

Op de vraag over de kaderstellende rol van provincie en waar die precies zit in relatie tot de waterschappen antwoordt de gedeputeerde dat dit in het Waterakkoord is vastgesteld. Als er geen Waterplan meer is, staan de taken en opvattingen van de provincie ook beschreven in de PRS.

Op de vraag van de heer Bekkers over het koppelen van de sectorale verantwoording aan de begrotingscyclus laat de gedeputeerde weten dat dit op zich zou kunnen, maar hij is er niet zeker van of hij dit op die wijze kan vormgeven omdat dit ook afhankelijk is van de terugkoppeling naar de partners. Het is een mooie bouwsteen, maar spreker durft niet toe te zeggen dat dit synchroon kan gaan lopen. Dit is afhankelijk van hoe de cycli lopen. Hij wil wel een poging wagen.

De heer Kiliç vraagt om meer snelheid. Gedeputeerde zou dit ook willen, maar de realiteit dwingt de gedeputeerde ertoe te bezien welke middelen er zijn en wat kan worden bereikt, onder andere met de waterschappen. Het college moet hier keuzes in maken.

Gedeputeerde De Vries laat weten dat het revolverend fonds van waterschap Vallei&Eem voor een deel is gebruikt. Er is nog een bedrag waar intensief bestuurlijk contact over met het waterschap is. Zodra er gezamenlijk goede plannen zijn ontwikkeld, worden die via het revolverend fonds opgepakt.

Over de doorzettingsmacht en de rollen, de vraag van de heer Roos, legt de gedeputeerde uit dat dit staat beschreven in het Waterakkoord. Hierin zijn de verantwoordelijkheden helder gesteld.

De opgave van de provincie staat met name in de PRS, als belangrijkste kaderstellende document.

De heer Roos zegt dat hij, in antwoord op de vraag of het stuk helderheid biedt, heeft gevraagd om in het overzicht duidelijk te maken waar de bestuurlijke verantwoordelijkheid en doorzettingsmacht ligt. In aansluiting hierop vroeg hij wie uiteindelijk regelt dat er wat gebeurt, bijvoorbeeld met het drinkwater.

Gedeputeerde De Vries legt uit dat dit stuk als een uitvoeringsagenda kan worden gezien. Wat het drinkwater betreft, ligt er een grote verantwoordelijkheid voor de provincie en die neemt G.S. op zich. Er wordt op dit moment gewerkt aan het zoeken naar een nieuwe winlocatie bij Lopik. Dit duurt al 15 jaar, maar wordt met Vitens en het waterschap gedaan waarbij de provincie bepaalt waar uiteindelijk het wingebied komt.

Op de vraag van de heer Roos omtrent de LiveDijk en de westelijke Kanaaldijk laat de gedeputeerde weten dat er in ieder geval onderzoek wordt gedaan langs de Grecht bij Woerden (met HDSR) en bij de Lekdijk bij Nieuwegein. Daar wordt een monitoringsysteem neergezet met AGT Nederland waarbij wordt onderzocht hoe een dijklichaam reageert op veel water of op droogte.

De heer Roos zegt dat dit niet zijn vraag was en fractiegenoot mevrouw Hoek herhaalt de vraag: op pagina 7 staat 'Na overleg tussen de betrokken partijen komen de volgende locaties als meest geschikt naar voren: westelijke Kanaaldijk van Amsterdam Rijnkanaal, Lekdijk en Grecht'. Hieronder staat dat de westelijke Kanaaldijk niet geschikt lijkt omdat daar nog een uitsluitel over komt. Over dat laatste gaat de vraag van de 50PLUSfractie.

Gedeputeerde De Vries vertelt dat er is besloten om niet voor de westelijke Kanaaldijk te kiezen als locatie. G.S. heeft voor de Grecht en de Lekdijk gekozen als de twee meest voor de hand liggende locaties omdat G.S. bij de Grecht te maken heeft met HDSR waar afspraken zijn gemaakt en bij de Lekdijk zijn afspraken gemaakt met Rijkswaterstaat.

Mevrouw Hoek begrijpt dat de keuze niet is gemaakt omdat de locatie Kanaaldijk niet geschikt is.

Gedeputeerde De Vries zegt dat G.S. twee locaties wilde hebben omdat dit binnen de financiële marges van het project bleef.

Op de vraag van de heer Van de Lagemaat naar de mening van G.S. over de getrapte verkiezingen van het waterschap laat spreker weten dat zijn mening er niet toe doet. Hier gaat het kabinet over. Spreker begrijpt de bezorgdheid van de achterban van de heer Van de Lagemaat. Misschien kan de heer Van de Lagemaat de invloed van zijn partij in Den Haag hiervoor aanwenden.

De heer Balemans komt terug op het onderwerp waterveiligheid. In de stukken schrijft de gedeputeerde dat er oranje licht is vanwege het feit dat het Rijk bezig is met nieuwe normen. Verderop kan men lezen dat die normen in 2014 gaan komen. Het Waterplan loopt tot 2015. Wat is het risico dat de provincie loopt dat die normen er al zijn en de provincie in één jaar moet proberen om het op orde te krijgen?

Gedeputeerde De Vries meent deze vrees weg te kunnen nemen. De discussie over normen is een heftige op dit moment. Hieraan zitten enorme financiële en ruimtelijke consequenties vast. De gedeputeerde proeft, ook op het Deltacongres, een soort terugtrekkende beweging vanuit de Rijksoverheid. In IPO-verband hebben de provincies voorgesteld om wel iets van een normering te gaan hanteren, omdat anders niet bekend is waaraan al de plannen binnen het Deltaprogramma moeten worden getoetst. Zodra de gedeputeerde meer weet over welke richting dit opgaat, zal hij de Staten hiervan op de hoogte stellen.

De heer Balemans wil er, met alle discussies over normen, voor waken dat de provincie straks met een tweede Wilnis wordt geconfronteerd omdat de discussies tot niets hebben geleid.

Gedeputeerde De Vries deelt deze mening. Op het Deltacongres heeft hij er ook voor gepleit om niet weg te lopen voor de normendiscussie. Spreker is bereid te discussiëren over de vraag of het

acceptabel is dat eens in de 1.000 jaar in plaats van eens per 10.000 jaar een overstroming zou plaatsvinden. Veel interessanter echter vindt de gedeputeerde wat met LiveDijk wordt gedaan, waar wordt onderzocht of een overstroming kan worden voorkomen door het in de gaten houden van de dijken.

De voorzitter geeft de gelegenheid voor een tweede termijn

De heer Van der Steeg dankt de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Spreker herinnert de gedeputeerde eraan dat hij heeft gevraagd om een overzicht van de ecologische toestand van de Utrechtse waterlichamen. De ecologische toestand is één van de meetlatten en de tijd richting 2015 begint te dringen.

De heer Kiliç herinnert aan zijn vraag over de uitwerking van het coalitieakkoord en de gevolgen van een recente ontwikkeling als de herijking van de EHS. Wanneer kan de commissie die verwachten?

Gedeputeerde De Vries vertelt de heer Kiliç dat de wateropgaven in het natuurakkoord zijn verwerkt. Dit punt staat dus nog op de agenda van deze avond. Spreker zou de heer Van der Steeg wel een toezegging willen doen, maar zou willen nagaan of dit, ambtelijk gezien, haalbaar is. Hij zal hier op een volgende vergadering op terugkomen. De heer Van der Steeg laat weten dat de waterschappen deze gegevens voorhanden hebben.

De heer Duquesnoy komt terug op de vraag of deze rapportage toegankelijke en heldere informatie biedt voor de commissie. Aangezien de gedeputeerde niet duidelijk heeft kunnen maken wanneer iets echt groen, rood of oranje wordt genoemd, biedt dit stuk dus geen heldere informatie voor de SP-fractie.

8. Statenvoorstel onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur en

9. Statenvoorstel Kaderdocument Agenda Vitaal Platteland 2012-2015

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Krol.

Gedeputeerde Krol herinnert aan een door hem verzonden bericht aan de commissieleden. Het is volgens hem vrijwel niet mogelijk om deze twee agendapunten in samenhang te bespreken. Hij vindt het van belang om specifiek te benoemen dat een aantal van de consequenties van het akkoord dat de provincies met het kabinet sluiten, of als colleges hebben gesloten, natuurlijk hun consequenties, doorvertaling maar ook verzachting vinden in hetgeen in het kaderdocument Agenda Vitaal Platteland is afgesproken als het gaat over de provinciale invulling daarvan. De gedeputeerde kan zich voorstellen dat Statenleden het wenselijk vinden om tussen deze agendapunten heen en weer te bewegen, het is voor de gedeputeerde niet een probleem als hier overlappend over wordt gediscussieerd.

De voorzitter geeft het woord aan zes sprekers.

1. De heer M. Glastra spreekt namens Het Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Natuur en Milieufederatie Utrecht. De inspreektekst van de heer Glastra wordt als bijlage 1 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.
2. De heer H. Veldhuizen spreekt namens LTO Noord. De inspreektekst van de heer Veldhuizen wordt als bijlage 2 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.
3. De heer J. Mandjes spreekt namens Stichting Vrienden van de Joostenlaan.

- De inspreektekst van de heer Mandjes wordt als bijlage 3 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.
4. Mevrouw G. Kool spreekt namens de agrarische natuurvereniging De Venen. De inspreektekst van mevrouw Kool wordt als bijlage 4 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.
  5. Dhr. G. van Zanten spreekt namens de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei. De inspreektekst van de heer Van Zanten wordt als bijlage 5 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.
  6. Mevrouw M. Daniëls spreekt namens Utrechts Particulier Grondbezit. De inspreektekst van mevrouw Daniëls wordt als bijlage 6 aan dit verslag toegevoegd. Korthedshalve zij daar naar verwezen.

De voorzitter geeft de commissie gelegenheid om vragen te stellen aan de sprekers.

De heer Scherer pleitte aan het begin van deze vergadering al voor het behoud van een vergoeding voor het agrarisch natuurbeheer. Mevrouw Kool meldde alleen dat zij de afgesproken indexering gehandhaafd wilde zien. In zijn brief van 25 oktober jongleden geeft de heer Veldhuizen echter aan dat daarbij een drastische verlaging dreigt. De heer Scherer vraagt om een toelichting hierop.

Mevrouw Blom vertelt dat de PvdA-fractie met het Akkoord van Utrecht heeft ingestemd vanuit het idee dat dit in elk geval het minste zou moeten zijn wat wordt gehaald. Sprekers gaven aan dat dit Akkoord niet gehaald zal worden. Mevrouw Blom vraagt hen wat er wel kan worden gehaald. Had men met de wijsheid van nu ook ingestemd met het Akkoord?

Een aantal spreker ging in op het agrarisch natuurbeheer. Mevrouw Blom begreep echter uit de stukken en uit een antwoord op een door haar gestelde vraag dat de provincie niet over agrarisch natuurbeheer gaat, maar dat dit bij het Rijk blijft, met name natuur buiten de EHS. Zien de sprekers dit ook zo en welke vragen richten de sprekers dan tot de Provinciale Staten?

De heer Boerkamp vraagt de heer Glastra wat hij verwacht dat het kabinet zal doen op het moment dat de provincie Utrecht niet zou instemmen met het akkoord met de heer Bleker.

De heer Weierink vraagt welke partij de heer Mandjes bedoelt wanneer hij spreekt over een dominante partij en hij vraagt op welke wijze die dominantie zich uit.

Mevrouw Daniëls sprak over extra middelen die zijn toegezegd vanuit de provincie. Voor de heer Weierink is dit nieuw en hij zou graag horen waar mevrouw Daniëls dit op baseert en waar en wanneer die uitspraak is gedaan.

De heer Weierink vraagt hoe de sprekers hun rol zien als het akkoord wordt verworpen. Het Rijk zal strenger zijn bij de financiering.

De gedeputeerde gaf aan dat de herijking van de RodS waarschijnlijk begin volgend jaar rond is. Daarbij wordt ook met partijen gesproken. De heer Tuijnman vraagt zich af of de heer Mandjes uit hoofde van Vrienden van de Joostenlaan ook spreekt met de provincie.

De rol van de provincie zal kleiner worden bij de RodS, het wordt waarschijnlijk een gemeentelijke aangelegenheid. In hoeverre is het nu duidelijk dat het een gemeentelijke aangelegenheid wordt?

De voorzitter geeft de sprekers gelegenheid de vragen te beantwoorden.

Mevrouw Daniëls legt uit dat zij hoopt dat het Akkoord van Utrecht wordt gehaald. Zij heeft niet gezegd dat aanvullende middelen waren toegezegd. Er moet nog een aantal zaken rond

beheer worden uitgewerkt. Als het IPO uitonderhandeld is en Utrecht minder geld ontvangt dan werd gehoopt, zal de gedeputeerde bij de Statenleden aankloppen met de vraag hoe dit moet worden opgelost. Dan zouden, uit de Agenda Vitaal Platteland of elders vandaan, middelen moeten komen om het Akkoord van Utrecht uitgevoerd te krijgen.

Voor haar organisatie ligt de prioriteit meer bij het beheer van de bestaande natuur binnen en buiten de EHS en bij eventueel aanvullende gelden die nodig zijn om het agrarisch natuurbeheer overeind te houden dan bij het inrichten van nieuwe hectares EHS.

Het agrarisch natuurbeheer viel altijd onder het Rijk. Als de provincie nu de regierol krijgt in het landelijk gebied, kan men daar dan aanzien dat het agrarisch natuurbeheer ten onder gaat omdat het Rijk niet meer betaalt? Die vraag komt ook bij de Staten te liggen, zeker omdat na 2013 pas duidelijk is hoe het zal gaan met de vergoeding van het GLB.

De heer Van Zanten wijst erop dat het niet gemakkelijk zal zijn om het Akkoord van Utrecht uitgevoerd te krijgen. Hiermee moet snel een aanvang worden gemaakt. De opgave lijkt misschien relatief klein, maar vraagt veel inspanning. In het kader van Agenda Vitaal Platteland kan men in ieder geval aan de slag met de opgave.

Op de vraag hoe agrarisch natuurbeheer buiten de EHS wordt gefinancierd antwoordt mevrouw Kool dat provincies het natuurbeheerplan voor hun provincie maken waarbij gekeken wordt naar welk budget kan worden ingezet. De betaling gaat via dienstregelingen en dat is landelijk geregeld.

In reactie op de vraag van de heer Tuijnman over herijking legt de heer Mandjes uit dat hiermee wordt bedoeld dat de gemeente Utrecht in samenspraak met de provincie moet gaan kijken wat er moet gebeuren met de bouwlocaties. Projectontwikkelaars hebben gronden aangekocht en plannen ontwikkeld, maar in bijvoorbeeld Leidsche Rijn is de klad in de bouw gekomen. De heer Mandjes adviseert om te bezien of de grens wat teruggehaald kan worden zodat bewoners en recreanten meer ruimte krijgen om te recreëren.

De heer Veldhuizen reageert op de vraag van de heer Scherer over de verlaging van de vergoeding voor agrarisch natuurbeheer. In eerste instantie is sprake van het bevriezen van die vergoedingen. Dit is al een probleem voor iedere ondernemer. Maar het is duidelijk dat er een bezuiniging komt van € 600 miljoen, dat zou ongeveer € 50 miljoen minder betekenen voor agrarisch natuurbeheer. Als men dit vergelijkt met de begroting zoals die er nu ligt, is dit een grote hoeveelheid geld.

Mevrouw Blom vroeg wat er gehaald kan worden van het Akkoord van Utrecht. Dit is volgens de heer Veldhuizen geheel afhankelijk van de financiële paragraaf en die is nog niet helder. Onbekend is hoeveel men ontvangt uit de verevening van de gronden die teruggenomen kunnen worden. Een andere belangrijke vraag is, mevrouw Daniëls noemde het al: wat betekent nieuwe natuur als men het beheer van de bestaande gebieden buiten de EHS volledig om zeep helpt?

In het akkoord van de heer Bleker staat het letterlijk, dit gaat én over de herijking van de EHS én over het laten vallen van alle overige doelen voor het landelijk gebied. In dit akkoord wordt alleen gefocust op EHS. De heer Weierink vraagt naar de gevolgen wanneer alles terugkomt bij het Rijk. De heer Veldhuizen meent dat de aanwezigen dan geen van allen meer sturing hierop zullen hebben. Daarom is het volgens hem geen optie om niet in te stemmen met het akkoord. Wel moet ervoor worden gezorgd dat de goede dingen die nu buiten de EHS gebeuren, niet op het spel worden gezet. Dit zou LTO erg betreuren.

Hoeveel kan worden gerealiseerd van het Akkoord van Utrecht? Dit is mede afhankelijk van de vraag wat men uiteindelijk belangrijker vindt en waar met geld wordt geschoven.

Op de vraag van de fractie van de PvdA wat gehaald kan worden bij het Akkoord van Utrecht wijst de heer Glastra erop dat dit in handen is van de Statenleden. Voor categorie 1 zijn financiën van de overheid nodig. Het Akkoord biedt enige financiën. De provincie zal hier wellicht wat aan toevoegen. Ook kunnen ruilgronden worden ingezet. Spreker meent dat dit Akkoord in principe uitgevoerd moet kunnen worden binnen de gestelde termijn.

Voor categorie 2 moet de provincie de planologische ruimte geven. De heer Glastra verwacht dat daarbij een rol ligt bij de maatschappelijke organisaties en bij particuliere grondeigenaren. Dit zou ook moeten lukken.

Wat het beheer betreft, deelt de heer Glastra de zorg van de andere sprekers. Hier schiet het Akkoord in tekort. Hier zou de provincie, als zij dit als kerntaak ziet, zelf iets aan kunnen doen en ook organisaties als de zijne zouden een bijdrage kunnen leveren. Hij pleit ervoor het Akkoord op beheer en onderhoud te richten. De heer Glastra spreekt de hoop uit dat de gedeputeerde zal antwoorden dat hij de uitvoering van het Akkoord van Utrecht kan garanderen.

Op de vraag van de D66-fractie antwoordt de heer Glastra dat het hem verbaast dat een overheid die zichzelf serieus neemt, met een dergelijk rapport van het Planbureau voor de Leefomgeving op tafel, wat het onderzoeksinstituut van de Rijksoverheid is, door kan gaan terwijl men weet dat de doelen niet gehaald gaan worden. Hij hoopt dat die overheid tot inzicht komt en haar verantwoordelijkheid neemt. Spreker meent dat Tweede Kamerleden hier enige invloed op kunnen hebben. Het is van belang dat men in Utrecht aan de slag kan, hoe eerder hoe beter.

De voorzitter herinnert eraan dat agendapunten 8 en 9 tegelijkertijd worden behandeld. De vragen die aan de commissie zijn gesteld zijn bij agendapunt 8. kan men instemmen met het decentralisatieakkoord en bij agendapunt 9. kan men akkoord gaan met de indeling in gebiedscommissies om het vervolgtraject af te gaan ronden en met de financiële afhandeling? Dit onderwerp komt terug in de vergadering van de Provinciale Staten, de discussie hoeft deze avond dan ook niet te worden afgerond. Wanneer commissieleden agendapunten 13 en 14, de beheersubsidies ook bij de bespreking willen betrekken staat hen dit vrij.

De heer Weierink zal ingaan op agendapunt 8 waarna de heer Tuijnman zal ingaan op agendapunt 9.

De heer Weierink wijst erop dat het bij agendapunt 8 gaat om een bezuinigingsoperatie van € 600 miljoen. Dit is vervelend, maar nodig en wellicht uiteindelijk lonend. Hoewel dit voor de provincie Utrecht pas in 2014 consequenties zal hebben, noopt dit de provincie nu al tot nadenken over hoe de natuur vanaf dan gewaarborgd zal worden.

De provincie zal met dit voorstel nog nadrukkelijker een regisseursrol krijgen. De VVD-fractie vindt dit een goede zaak, in lijn met het coalitieakkoord. De eerdere bestuursakkoorden die zijn gesloten tussen het Rijk en andere overheden waarbij uit wordt gegaan van een tweelagenstructuur, hebben hiervoor een duidelijke en goed werkbaar basis gelegd en meer verantwoordelijkheid neergelegd waar die hoort, namelijk zo dicht mogelijk bij de burgers. Dit alles zonder nieuwe verticale toezichtconstructies. Een substantieel deel van het Akkoord van Utrecht kan hiermee worden gerealiseerd, meent G.S. De VVD-fractie heeft hierover nog wel wat vragen:

- wat is voor G.S. een ‘substantieel deel’,
- heeft G.S. de verwachting dat niet alle doelen worden gehaald? Hoe denkt G.S. dit alsnog te realiseren voor 2021?

- Hoe denkt G.S. de financiering van de plannen na 2014 in te vullen? Worden hierbij de natuurterreinbeherende organisaties betrokken, wordt er van hen ook een bijdrage gevraagd, ook in de vorm van grondruil en grondverkoop? Hierbij denkt de heer Weierink met name aan gronden van Het Utrechts Landschap, waarvan altijd wordt gezegd dat die niet kunnen worden verkocht. Voor de VVD-fractie zijn dit geen heilige huisjes meer.

Dat RodS stopt in zijn huidige vorm is voor de VVD-fractie niet bezwaarlijk. In het coalitieakkoord wordt ook gesproken over het stimuleren van ondernemerschap. De VVD-fractie ziet hier voldoende mogelijkheden waarbij de provincie Utrecht een facilitaire rol kan spelen om dit ondernemerschap ook tot ontwikkeling te laten komen. Ook qua efficiency is dit een goede maatregel.

De heer Weierink is er ook benieuwd naar in hoeverre de verdere onderhandelingen verlopen over de financiering. Zijn fractie wacht de voorstellen van G.S. af, met name hoe zij uit de onderhandelingen met het Rijk komen. De VVD-fractie wil G.S. wel graag meegeven om buiten gebaande paden te kijken en nadrukkelijk het idee van een National Trust of vitale coalitie (Flevoland) te onderzoeken. Hij adviseert G.S. te kijken naar hoe park Hoge Veluwe dit oppakt en reageert op de plannen van de heer Bleker. De VVD-fractie vindt dit een mooi voorbeeld van hoe het in Utrecht ook zou moeten en kunnen.

G.S. zou goed moeten kijken naar het overnemen van personeel van DLG. Het kan volgens zijn fractie niet zo zijn dat, waar eerst 200 fte's bij de provincie zijn weggehaald, nu nieuwe fte's bij komen. De VVD-fractie meent dat het kabinet hier de kans laat liggen om de DLG helemaal af te schaffen.

De VVD-fractie zal voor het akkoord stemmen. Tegelijkertijd wil de fractie andere partijen die nu nogal hoog van de toren blazen, waarschuwen. De provincie weet wat ze wel krijgt, maar niet wat ze niet krijgt bij het tegenstemmen. Daarom sluit de VVD-fractie zich niet aan bij de 'vrienden uit het dierenbos van de Fabeltjeskrant', maar houdt de fractie een realistische blik op de toekomst. De fractie verwacht dat G.S. dit akkoord als een kans ziet om nieuwe initiatieven en vormen van natuurbeheer en ontwikkelingen op te pakken.

De heer Tuijnman dankt G.S. en de ambtenaren voor de zeer snelle beantwoording van de schriftelijke vragen.

Spreker refereert aan de bijeenkomst met gebiedscommissies die de week hiervoor plaatsvond, die was bijzonder informatief. De commissies gaven aan wat goed ging en wat verbetering behoeft. Ondanks de onzekerheid bij sommige van hen over hun voortbestaan waren alle aanwezigen bereid om mee te denken. Een aantal van hun aanbevelingen wil de VVD-fractie naar voren brengen. Het gaat om de doelen die worden bereikt en niet om het creëren van een nieuwe structuur. De huidige structuur was werkbaar. Wel was er veel behoefte aan kortere lijnen en minder bureaucratie vanuit de provincie. De gebiedscommissies hebben soms het idee dat zij, bij sommige afdelingen binnen de provincie, van het kastje naar de muur worden gestuurd. Daarnaast was de beleidsmatige toetsing van projecten een punt van zorg. Die toetsing werd als zeer vertragend ervaren terwijl de uitgebreide toetsing ook geen meerwaarde opleverde. Men had het gevoel dat het werk door de provincie werd overgedaan. Het afgelopen jaar waren alle projecten *on hold* gezet. Dit was moeilijk, men is blij dat er nu duidelijkheid komt. Het is van belang dat de provincie nu duidelijk maakt wat zij gaat financieren, zeker ook om cofinanciers mee te krijgen. De indruk leeft dat men erg naar de provincie kijkt. De heer Tuijnman is van mening dat de provincie hier het voortouw moet nemen of duidelijk moet maken wat de provincie nog kan.

De VVD-fractie vindt het kaderdocument een goed stuk. De fractie kan zich vinden in de aanpak om te kiezen voor de hoogste prioriteit per beleidsthema en dat te koppelen aan een opgave. Het is een duidelijke organisatiestructuur. Er wordt teruggegaan van zeven naar drie gebiedscommissies in twee gebieden voor de uitvoering van het programma. De heer

Tuijnman vindt het een goede zaak dat er wordt ingezet op aanpassing en versnelling van de processen.

De heer Tuijnman heeft twee vragen over de verhouding en samenwerking van de twee voorgestelde gebieden.

- Het AVP-programma ligt de komende jaren vast. Maar welke taken krijgen de gebiedscommissies? Er wordt gesproken over een andere insteek van de organisatie maar dit wordt niet heel concreet gemaakt.
- In het document wordt erop gezinspeeld om het Recreatieschap onder te brengen. In de Visie Recreatie wordt hier nog niet concreet over gesproken. Hoe ziet de gedeputeerde dit voor zich? Hoe ver is men daarmee? Worden de AVP-gelden die nu voor recreatie worden gebruikt bij het AVP gehouden?

Mevrouw Blom geeft aan dat haar fractie een verbetering ziet in het onderhandelingsakkoord ten opzichte van het eerdere bestuursakkoord. Het lijkt haar fractie echter nog volstrekt onvoldoende omdat er nog zoveel onduidelijk is. De provincie lijkt een blanco cheque af te geven (of misschien juist wel te krijgen) waarop bedragen staan ingevuld zonder dat men weet waar men voor tekent.

Het is duidelijk dat de provincie meer aan zet is en een regierol krijgt. Dit vindt haar fractie positief. Echter het gebrek aan geld bevalt haar fractie niet. Ook de gedachte dat men alleen doet wat juridisch noodzakelijk is, bevalt haar fractie niet. Er is meer, er zijn doelen afgesproken die met een bijna Statenbrede steun zijn verwoord. Dit zou nu allemaal niet meer belangrijk zijn.

- Voor de PvdA-fractie is van belang dat het Akkoord van Utrecht gerealiseerd gaat worden. Het 'substantiële' deel is voor haar fractie onvoldoende. Mevrouw Blom vraagt de gedeputeerde hoe groot dat substantiële deel is.
- De PvdA hoort graag de visie van G.S. op de afstoting van Rijkstaken of hoort graag wanneer die visie er ligt, bijvoorbeeld over nationale parken.
- De natuurorganisaties hebben vragen gesteld over de verkoop van bestaande EHS-gronden. Is hier sprake van, hoe gaat dat in zijn werk, moet men vrezen voor afbouw van wat is bereikt?
- Er bestaan bij de PvdA-fractie zorgen over de tekorten bij het beheer, dit is door verschillende insprekers aangegeven. Mevrouw Blom hoort graag hoe de gedeputeerde hier over denkt.
- De PvdA heeft RodS altijd erg belangrijk gevonden en het lijkt de fractie van belang dat over de toekomst hiervan snel een visie wordt gevormd. Door deze notitie worden de zorgen van de PvdA-fractie niet minder.
- De PvdA-fractie is het eens met de vereenvoudigde structuur van de Agenda Vitaal Platteland. Met de voorzitter van RodS vraagt de fractie zich wel af of de structuur zoals die nu is voldoende garantie geeft dat de RodS nog goed kan worden uitgevoerd. Wat blijft over van RodS?

Mevrouw Blom geeft aan dat haar fractie het zeer verstandig vindt dat er meer regie bij de provincie komt. Dit zou wel met een effectieve en efficiënte organisatie bij de provincie moeten gebeuren. De VVD-fractie wees er al op dat er nogal wat klachten over bureaucratie waren. Dit kan bij de ambtenaren zelf liggen, maar misschien moet G.S. bekijken of de Staten wel altijd voldoende duidelijke beleidskaders meegeven. Als aanvragen worden beoordeeld, is het dan duidelijk hoe die worden beoordeeld en zijn er niet teveel plannen waar onduidelijke keuzes worden gedaan?

De PvdA-fractie is er voorstander van om RodS en natuur voorop te stellen.

De heer De Kruif zal ingaan op agendapunt 8 waarna de heer Graaff zal ingaan op agendapunt 9. De reden hiervoor is mede dat de heer De Kruif regelmatig werkzaamheden uitvoert voor één van de projectbureaus en zich wil onthouden van een discussie hierover in de commissie en in de Staten.

De heer De Kruif vindt het lastig om over het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur te spreken. De onderhandelingen zijn al geweest en men kan niet op details ingaan. Daarnaast is er eigenlijk geen alternatief: zeggen de Staten ‘nee’ dan gaat het terug naar Den Haag en zal het minder worden dan het nu is. De CDA-fractie vindt dit geen alternatief en zal dus waarschijnlijk akkoord gaan met dit stuk.

Het is goed dat de provincies verantwoordelijkheid worden voor het natuurbeleid en daarmee de regie krijgen in het landelijk gebied.

Mevrouw Blom vraagt of het echt zo is dat de staten niets te zeggen hebben over het akkoord. De Provinciale Staten en de Tweede Kamer zijn het hoogste orgaan. Als zij met amendementen komen, moet dat toch kunnen?

De heer De Kruif wijst erop dat in twaalf provincies hetzelfde stuk voor ligt, een dergelijk amendement zou dan door alle provincies gedragen moeten worden. Dat zou kunnen, maar de CDA-fractie gaat ervan uit dat dit niet realistisch is.

Mevrouw Blom vraagt of het niet zo is dat de heer De Kruif als geen ander de mogelijkheid heeft om zijn partijgenoot ervan te overtuigen dat er iets meer moet gebeuren.

De heer De Kruif zegt toe dit tegen de staatssecretaris te zullen zeggen als hij hem ziet, maar spreker verwacht niet dat de heer Bleker naar hem zal luisteren.

De financiële paragraaf is de grote zorg. Interprovinciaal is de consensus er ook nog niet, dit kan nog spannend gaan worden. Het zijn onzekerheden waarmee de fractie nog niet weet hoe zij ermee om moet gaan.

Voor de fractie van het CDA blijven er een paar aandachtspunten bestaan:

- Het beheer: de CDA-fractie is er voorstander van om het beheer goed op orde te hebben voor er grote investeringen plaatsvinden in nieuwe natuur. Het risico is dat wat aan de voorkant wordt gerealiseerd met nieuwe natuur, aan de achterkant wordt verloren door slecht beheer. Daarbij hoort ook het agrarisch natuurbeheer.
- De bevrozing van de indexering is genoemd, de CDA-fractie zou in overweging willen geven om te bekijken of dit kan worden herzien.
- Een ander punt van aandacht is de inzet van gronden van de TBO's binnen de EHS. Dat zou de derde pijler van financiering kunnen zijn. Is dit echter afdwingbaar?
- De opstelling van de collega-provincies, met name Flevoland dat met Oostvaarderswold nogal wat ambities heeft: in hoeverre kan dit de provincie Utrecht raken? In hoeverre kan Flevoland een grote hap halen als het geld wordt verdeeld?

Kijkend naar de Agenda Vitaal Platteland geeft de heer Graaff aan dat zijn fractie er een voorstander van is dat het aantal gebiedscommissies terug wordt gebracht om de regierol van de provincie duidelijker neer te zetten. Ook worden in dit document duidelijke kaders meegegeven waarmee de commissies aan de slag kunnen. Tegelijkertijd is ook genoemd dat de commissies het prettig zouden vinden om een bepaalde ruimte te krijgen in de plannen die zij ontwikkelen. De heer Graaff meent dat, daar waar die ruimte kan worden gegeven, dit ook moet gebeuren.

- Naar aanleiding van de budgetten die aan de verschillende aspecten worden meegegeven en de budgetten op PM omdat onduidelijk is wat er vanuit het Rijk aan geld zal komen, vraagt de CDA-fractie hoe dit doorwerkt in de uitgaven. Wordt dit één op één naar natuur gekoppeld of staan andere budgetten daarmee ook ter discussie?

De heer Boerkamp vraagt wat de status van de toelichting van het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur is. Het komt van het IPO en de D66-fractie zou graag zien dat dit bepaalde zekerheden biedt, zou de heer Bleker hier zijn handtekening onder durven zetten?

- In het akkoord staat bij beschikbare middelen: 'elke provincie moet wel kunnen aantonen dat zij de beschikbare Rijksmiddelen voor verwerving, inrichting en beheer voor de afgesproken doelen heeft ingezet'. Maar de provincies moeten op basis van het akkoord al een fors deel van het beheer voor hun rekening nemen, de heer Boerkamp vraagt zich af of dit wel de juiste interpretatie is.
- De gedeputeerde zal natuurlijk onderhandeld hebben namens de provincies, maar zeker ook met een Utrechtse bril hebben gekeken. De heer Boerkamp kan zich niet voorstellen dat gedeputeerde Krol niet met enig vertrouwen hier zijn handtekening onder heeft gezet. Hier zal een gevoel en hier zal informatie achter zitten en de heer Boerkamp vraagt om dit te delen met de commissieleden om hen ook dit vertrouwen te geven.
- Wat de storting van €100 miljoen in het Provinciefonds betreft, hier weet de heer Boerkamp niet zoveel vanaf maar hij hoort termen als 'trap op, trap af' en de laatste tijd meer 'trap af'. Gaat dit bedrag mee 'trap af' en wordt het dus alleen maar minder?
- Spreker vraagt of de gedeputeerde een indicatie heeft van wat de provincie niet meer kan doen.

De D66-fractie is blij met de Agenda Vitaal Platteland ten aanzien van de toezegging voor extra gelden voor de kleine landschapselementen, maar heeft één zorg:

- het wordt in het systeem van de SNL gegoten. Is dat het beste systeem om het doel te bereiken? Gaat het niet mee in het grote geweld van het agrarisch natuurbeheer?
- In het stuk staat dat de landbouwstructuur in Utrecht overwegend goed is. Waarom wordt hier dan toch € 1,4 miljoen voor geïnvesteerd? Geldt dit een bepaald gebied dat nu niet staat beschreven?
- Wat de EHS betreft wordt gesproken over een realisatiestrategie. De heer Boerkamp zou graag weten wanneer de commissieleden die op de termijnagenda tegen zullen komen.
- Wat is de status van de beheerplannen in de provincie Utrecht? In Trouw van 18 oktober staat dat landelijk slechts 4 van de 163 Natura 2000-gebieden een definitief beheerplan hebben.
- De heer Boerkamp sluit zich aan bij de vraag over bureaucratie ten aanzien van de grondverwerving.

De heer Scherer zal ingaan op agendapunt 8 waarna mevrouw Broere zal ingaan op agendapunt 9.

De heer Scherer laat weten dat de PVV-fractie dacht vlot te kunnen instemmen met dit Statenvoorstel, maar bij nadere bestudering riep het toch enkele vragen op. Het meest merkwaardige vond de PVV-fractie dat de verantwoordelijkheid voor natuurverplichtingen bij het hoogste orgaan blijft en dat de uitvoering naar de provincies is gedelegeerd, zonder dat daarbij bekend is wat het beschikbare budget is. Daarover zal worden onderhandeld. Wellicht gaat gedeputeerde Krol de commissieleden verrassen omdat hij al een invulling in zijn hoofd heeft.

De PVV-fractie heeft er minder bezwaar tegen dat er minder geld naar natuurverplichtingen gaat. De lichtelijke paniek alom dat er nu geen natuurverplichtingen meer kunnen worden nagekomen, deelt de fractie niet. Intern heeft de fractie wel de vraag opgeworpen wat er aan de hand zou zijn als dit hele dossier bij de centrale overheid blijft. Zou dit zo slecht zijn? De PVV-fractie heeft hier nog geen definitief standpunt over kunnen innemen. Door de fractie zal er eerder voor afslanking van provincietaken worden gekozen dan voor uitbreiding.

Mevrouw Broere laat weten dat de PVV-fractie tevreden is over het terugbrengen van de zeven gebiedscommissies en de organisatiewijziging naar twee programmabureaus. Haar fractie is echter tegen het beschikbaar stellen van € 10 miljoen uit de algemene reserves. Geld onttrekken uit algemene reserves is interen op eigen vermogen, dit moet volgens haar fractie worden bewaard voor heel dringende zaken, bijvoorbeeld de stimulering en intensivering van het agrarisch natuurbeheer met wellicht het behoud van budgetten. Misschien is er ook een andere manier om aan geld te komen. Er staat in de AVP: ‘de aanleg van de drie ecoducten behoeft volgens de doelstelling in het kaderdocument een nadere analyse van haalbaarheid en effectiviteit. Dat kan leiden tot uitstel van deze investering’. Dit vond de PVV-fractie een verheugend bericht, op die manier komt die € 10 miljoen zeker vrij. Als de fractie van GroenLinks al blij is als men één hert over een ecoduct ziet lopen en de Partij Voor De Dieren schertsend zegt dat er misschien wildroosters worden geplaatst op de ecoducten, hoeft voor de PVV de effectiviteit niet meer te worden gemeten. Dan is die € 10 miljoen al bij elkaar. Mevrouw Broere benoemt een praktisch punt: het kaderdocument dateert van december 2011. In bijlage 4 staat een aantal malen staat dat ‘P.S. op 12 december 2011 heeft besloten’. Mevrouw Broere vindt dit een arrogante manier van formuleren. Het moet geen moeite zijn om hier een normale tekst neer te zetten en die met zoeken en vervangen te veranderen op het moment dat er écht is besloten.

De heer Bekkers wijst erop dat het Planbureau voor de Leefomgeving deze week zijn doorrekening van het natuurakkoord bekend heeft gemaakt. Een kleine bloemlezing: ‘akkoord maakt versnelde achteruitgang van natuurkwaliteit reëel, wat risicovol is met het oog op Europese verplichtingen’, ‘Nederland voldoet met deze afspraken uit het akkoord niet aan de korte termijnverplichtingen’, ‘wij lopen al achterop in Europa en gaan nog verder achterop lopen’, ‘door dit beleid zullen meer soorten sneller verdwijnen’.

Tegelijkertijd beweren het kabinet en staatssecretaris Bleker dat de laatste geen natuurbaar is. Zij beweren dat dit natuurbeleid wel degelijk gaat voldoen aan de Europese verplichtingen. Het enige probleem in die beoordeling is, dat er enorme stapels onderzoeken en bewijzen zijn dat dit niet het geval is en geen enkele dat de visie van het kabinet misschien toch waar zou kunnen zijn. De heer Bekkers heeft niet kunnen zien of de neus van de staatssecretaris langer werd toen hij dit betoogde.

De heer Bekkers meent dat met deze losgeslagen Rijksoverheid de complimenten voor de onderhandelingsdelegatie, waar gedeputeerde Krol onderdeel van uitmaakt, niet groot genoeg kunnen zijn omdat hier wel degelijk ten opzichte van het Regeerakkoord een positieve correctie heeft plaatsgevonden. Dit maakt voor de GroenLinks-fractie het dilemma met het natuurakkoord enorm: een duivelsdilemma. Zijn fractie vraagt zich af of de Statenleden hun ziel niet aan de duivel verkopen als de Statenleden, met een dergelijke evaluatie/doorrekening van het Planbureau, toch zouden instemmen. De heer Bekkers stelt de volgende vragen:

- Wat komt er juist (niet) over de provincie heen als de leden niet instemmen met het akkoord?
- Wat zou volgens G.S. de afweging zijn om voor het akkoord te zijn?
- Welke kans van slagen zou het hebben als P.S. het Rijk zouden houden aan de lopende ILG-verplichting?

De Weierink zegt woorden als ‘losgeslagen Rijksoverheid’ te horen en vertelt dat hij het bericht over het PBL ook heeft gelezen. Hierin wordt gesteld dat het een afspraak is op hoofdlijnen. De heer Bekkers geeft hier nu een bepaalde invulling aan, waarbij hij volgens spreker op de muziek vooruit loopt.

- De heer Bekkers vraagt zich af of de Staten niet meer informatie nodig hebben over de consequenties en de consequenties voor de Utrechtse situatie voordat men hier een doordacht besluit over kan nemen. Kan G.S. dit leveren?
- De fractie van D66 merkte op dat in het akkoord over de ingebrekestelling vanuit Europa staat dat de ‘middelen worden ingezet’. Is er in het akkoord niet een onduidelijkheid ingebakken over wiens middelen het gaat, kan de provincie er bijna op rekenen een ingebrekestelling ook voor haar rekening te zullen krijgen?

De fractie van GroenLinks vindt de opmerking dat ook terreinbeherende organisaties gronden zouden moeten verkopen volslagen ongepast. Het is niet naar Nederlandse verhoudingen om dat in een akkoord tussen besturen op te nemen.

De heer Weierink vraagt waarom dit ongepast zou zijn als daarmee de EHS kan worden gerealiseerd. Spreker heeft hierover ook schriftelijke vragen gesteld aan het college: wanneer worden in de provincie Utrecht nu alle partijen die bezig zijn op dit gebied gelijk behandeld en wordt er een *level playing field* gecreëerd?.

De heer Bekkers legt uit dat de ongepastheid zit in het feit dat twee overheidslagen zich uitspreken over private partijen en over privaat bezit.

- Zijn vraag aan G.S. is of het niet beter zou zijn geweest als er, zoals bij het Akkoord van Utrecht, een nationaal akkoord was gesloten waarin terreinbeherende organisaties zelf een handtekening zouden kunnen zetten voor het deel dat zij kunnen bijdragen aan de nationale opgaven.

Mevrouw Blom wijst erop dat de heer Weierink ervan uit lijkt te gaan dat het een gegeven is dat er hard op natuur bezuinigd moet worden. Zij wil hem eraan herinneren dat dit ook met bijvoorbeeld wegen zou kunnen: laat een aantal wegen teruggeven worden aan de natuur om daarmee nieuwe wegen te bekostigen. Dit is een rare gedachte maar zo redeneert men nu over natuur.

Mevrouw Blom vraagt de GroenLinks-fractie of het niet een idee zou zijn om om een dergelijk nationaal akkoord met maatschappelijke organisaties te vragen en pas in te stemmen met het voorstel als er een dergelijk akkoord ligt.

De heer Weierink antwoordt dat het de VVD-fractie niet gaat om het kapotbezuinigen van de natuur. Het gaat erom dat er een goede invulling van het akkoord komt. In de Staten wordt de concretisering bepaald en dan moet heel breed worden gekeken om tot een goed resultaat te komen.

De heer Bekkers vindt de suggestie van mevrouw Blom een goede. Spreker zal de suggestie aan de Tweede Kamerfractie doorgeven zodat zij die de volgende dag in het debat kan aanklaarten. Hierbij moet het Akkoord van Utrecht als lichtend voorbeeld worden genoemd.

De fractie van GroenLinks heeft nog enkele vragen voordat zij haar oordeel over dit akkoord kan vormen:

- Zijn fractie gaat ervan uit dat in Utrecht het Akkoord van Utrecht de basis is en dat, ondanks de passage over de terreinbeherende organisaties, hier geen dwang op wordt uitgeoefend. Zijn fractie wil graag een toezegging van G.S. hierover.
- Ook vraagt zijn fractie een toezegging van G.S. dat het Akkoord van Utrecht, inclusief de afspraak over de groene contour en de 1500 hectare, de leidraad vormt. Daarbij hoort dat de provincie het tekort op beheer dat waarschijnlijk zal ontstaan, zal gaan bijpassen. Bij de begroting 2013 zal hiervoor een voorstel komen. Is er al een indicatie te geven welke omvang dit voorstel tenminste zal hebben? Voordat zijn fractie hiermee in kan stemmen heeft zij hier graag zekerheid over.
- Is in de onderhandelingen door de provincies de garantie afgegeven dat zij collectief het tekort op beheer zullen bijpassen? Kan het zo zijn dat dit in Utrecht wel gebeurt en in de andere provincies niet en wat zijn dan de consequenties voor de natuur in Nederland, die eindigt immers niet bij de provinciegrenzen.

- In het akkoord staat dat het restant van de ILG-afrekening tot en met 2013 naar de provincies komt. Om welk bedrag gaat dit?
- In de bijlage staat het één en ander over regelgeving. Kan G.S. de toezegging doen dat, bij decentralisatie van de regelgeving, de provincie Utrecht tenminste het huidige Rijksbeschermingsniveau zal handhaven? De GroenLinks-fractie zou graag in de Statenvergadering de vraag geagendeerd zien of hier specifiekere handhaving op nodig is.

De heer Bekkers vindt de Agenda Vitaal Platteland een ander verhaal. Tegenover het schrille kabinetsbeleid staat hier een coalitie in de provincie Utrecht rechtop in de wind en die gaat op eigen gelegenheid investeren in natuuraanleg, inrichting en het landelijk gebied et cetera. Als deelnemer aan de coalitie geeft de heer Bekkers zijn grote complimenten daarvoor.

- Wel heeft zijn fractie nog zorg om de RodS-gebieden. Een half jaar geleden werd erover gesproken dat de gedeputeerde doende is met het sluiten van een soort Akkoord van Utrecht voor de RodS. Spreker vraagt de gedeputeerde hoe het hiermee staat en hoe dat een plekje in de AVP kan krijgen.
- In het licht van de insprekers en het debat in de afgelopen Statenvergadering over de landbouwvisie, waarin werd gedeeld dat de leden een toekomst voor zich zagen waarbij zij de boeren met zorg voor hun omgeving willen behouden, vraagt de heer Bekkers hoe de provincie de ‘goede’ boeren kan ondersteunen zodat zij niet de provincie uit worden gejaagd. Wat kost de indexatie van agrarisch natuurbeheer?
- De heer Bekkers vraagt hoe de passage over de ecoducten gelezen moet worden. Zou door middel van verkeersmaatregelen dezelfde effectiviteit gerealiseerd kunnen worden? Indien dit niet zo is, is de passage onduidelijk voor de heer Bekkers. De Statenleden is verzekerd dat deze drie ecoducten noodzakelijk waren voor de gewenste verbindingen tussen natuur in Utrecht.
- De proceskosten bedragen 5% van het totale budget. In relatie tot de taakstelling bij de provincie vraagt de fractie van GroenLinks of daar niet iets met elkaar is te verbinden. Kan de taakstelling van de provincie gemakkelijker worden gerealiseerd en zouden de proceskosten, voor wat het personeel betreft, minder kunnen?

Mevrouw Mineur vertelt dat de SP-fractie zich verzet tegen het deelakkoord dat voorligt. SP-collega's uit alle provincies hebben met Tweede Kamerwoordvoerder Van Gerven een rapportje opgesteld met hun argumenten tegen het deelakkoord. Nadat mevrouw Mineur hierover heeft gesproken zal zij dit rapport aan de gedeputeerde overhandigen, de overige commissieleden zullen het later ontvangen. Het rapport is bedoeld als food for thought. Mevrouw Mineur hoopt dat andere fracties hierover nadenken en dat de provincie Utrecht duidelijk stelling neemt.

Het politieke debat voert de SP in de Statenvergadering. Enkele pijnpunten voor de SP zijn:

- Natuur is nodig voor de economische waarde, recreatie en gezondheid. Recreëren in de stad is een ander verhaal dan recreëren in de natuur. Hoe ziet het college het economische belang van de natuur?
- Staatssecretaris Bleker denkt te kunnen beschikken over natuurgebieden van Natuurmonumenten en de 12 Landschappen. Maar hij heeft daar geen zeggenschap over. Hoe kijkt het college hier tegenaan?
- Staatssecretaris Bleker denkt ermee weg te kunnen komen met het alleen overeind houden van de Natura 2000 gebieden. De rest laat hij schieten. De SP-fractie heeft de brief van Das en Boom met stijgende belangstelling gelezen. Er staat ons met dit akkoord een flinke financiële strop te wachten, stelt Das en Boom. Hoe ziet het college dat?

- Hoe staat het college tegenover het Biodiversiteitsverdrag, het verdrag van Ramsar, van Bonn, van Bern, de Vogel- en Habitatrichtlijn en de gebiedsbeschermingsverplichting? Die verdragen worden nergens genoemd. Das en Boom heeft de eerste rechtszaak al gewonnen. Limburg moet verbindingzones aanleggen voor de korenwolf. Op 15 november heeft mevrouw Mineur hierover vragen gesteld wat de provincie Utrecht betreft. Zij hoort graag wanneer zij hier een antwoord op ontvangt.
- In Trouw van 31 augustus staat een artikel over de korenwolf. Opvallend in het vonnis is dat de rechter onderstreept dat evident is dat de verbindingzones tussen leefgebieden noodzakelijk zijn: ‘Als op de omvang van leefgebieden van bedreigde soorten wordt bezuinigd, moeten deze juist beter onderling worden verbonden’. Houdt het college rekening met dergelijke uitspraken?
- De wet ILG is nog geldig. Staatssecretaris Bleker zegt die eenzijdig op. Een deel van deze commissie heeft de woordvoerders van de AVP-gebiedscommissies gehoord. Zij zijn niet gecharmeerd van de wijze waarop de Rijksoverheid de ILG-gelden van de ene op de andere dag heeft bevroren. Als wij meewerken aan het stopzetten van de wet ILG, dragen wij bij aan dat onbehoorlijke bestuur. Hoe ziet het college dat?
- In het rapportje van de SP is een lijst opgenomen met Utrechtse natuurgebieden die worden bedreigd. De provincie beraadt zich op het Gagelbos, Haarzuilens en Nieuw Wulven. Wat er met het Henschotermeer en het Doornse Gat gebeurt wanneer die gebieden buiten de EHS komen te liggen, is niet duidelijk. Groot Zandbrink is particulier eigendom en het is beschermd Natura 2000 gebied. Staatssecretaris Bleker wil het van die lijst afvoeren. Welke garanties ziet het college voor deze gebieden?

De Agenda Vitaal Platteland was een favoriet onderwerp van de voorgangster van mevrouw Mineur, mevrouw Van Gemert. Mevrouw Mineur heeft van haar de opdracht gekregen om G.S. te melden dat zij erg onder de indruk is van het geld dat de provincie nu steekt in dit project. De SP is altijd voor de AVP geweest en heeft altijd gezegd dat hier niet voldoende geld naar toe ging. Nu wordt hier wel voldoende geld voor vrijgemaakt, daar is haar fractie blij mee.

De fractie heeft enkele vragen en opmerkingen:

- Op pagina 3 van het voorstel staat dat er geen ruimte is voor eventuele cofinanciering van initiatieven van gebiedspartners die bijdragen aan provinciale beleidsprioriteiten. Toch lopen er cofinancieringsprojecten (zie pagina 4). Tijdens de bijeenkomst met de AVP-gebiedscommissies hoorde mevrouw Mineur het belang ervan. De SP-fractie ziet het belang dat de provincie de rol van aanjager neemt. Hoe ziet het college dit?
- Op pagina 3 staat dat G.S. wordt gemandateerd voor het herprogrammeren van middelen van provinciale beleidsprioriteiten. De SP-fractie vindt het niet nodig om G.S. te mandateren en stelt voor dat het college dergelijke verschuivingen aankondigt en P.S. in de gelegenheid stelt om erop te reageren.
- De genoemde ontschotting op pagina 7 lijkt de SP-fractie een goed idee. Als dit althans betekent dat er niet meer van die treurige voorbeelden zijn als bij Haarzuilens. Toen was het geld net op toen een zeer standvastige boer eindelijk ‘ja’ zei.
- Haar fractie is benieuwd naar signalen die komen uit het veld, de markt die het moet doen.

Mevrouw Dik vertelt dat de ChristenUnie blij is dat het nieuwe kaderdocument voor de AVP gereed is. Hiermee komen de gebiedsprocessen, die een jaar hebben stilgelegen, weer op gang, al zal het wel even duren voordat het vertrouwen weer is opgebouwd na de abrupte ommekeer in het Rijksbeleid voor het landelijke gebied. Ondanks de beperkte financiële middelen wordt voortgegaan op het pad van investeren in de kwaliteit van het landelijk

gebied. Ook het werken met gebiedscommissies, die vaak veel kennis en expertise in huis hebben en zorgen voor draagvlak in de gebieden, blijft overeind.

De ChristenUnie zou graag een reactie van G.S. krijgen op de volgende punten:

- De sturingsfilosofie: de netwerksamenleving en de beperkt beschikbare middelen vragen een andere rol van de overheid. Niet meer alles vanuit het Provinciehuis regelen, maar stimuleren en verbindingen leggen. Bij de nieuwe rol van de overheid hoort volgens de ChristenUnie-fractie ook loslaten. Natuurlijk moet de provincie kaders stellen: wat wil de provincie bereiken. Ook is duidelijk dat gebiedscommissies aan zet zijn voor de uitvoering. Maar waar ligt de sturing? De ChristenUnie heeft de indruk dat de provincie veel naar zich toetrekt. De gebiedsprogramma's worden in overleg met de partners opgesteld, dus door de provincie. Ook de grondverwerving wordt weer door de provincie uitgevoerd, terwijl nauwelijks twee jaar geleden het revolverend fonds met de hele bijbehorende systematiek in het leven is geroepen en dit volgend jaar wordt geëvalueerd. Haar fractie denkt dat met een te strakke sturing vanuit het Provinciehuis de gebieden de mogelijkheden wordt ontnomen om via creatieve routes tot het zelfde of misschien wel tot een beter resultaat te komen: landschapsveilingen, knoopen, landschapsfondsen, streekrekeningen en veel andere creatieve ideeën zijn nodig om partijen met elkaar te verbinden en gezamenlijk de doelen te realiseren. De heer Glastra sprak over natuurbeleid 2.0, met draagvlak vanuit de samenleving. Daar staat de fractie van ChristenUnie achter.
- De organisatie: de afgelopen jaren hebben de gebieden hard gewerkt aan het inrichten van hun organisatie. Onder druk van financiën en efficiency wordt nu drastisch gesnoeid in het aantal AVP-gebieden. Maar wat zijn precies de gevolgen hiervan voor personeel en organisatie? Provincieambtenaren worden ingezet bij programmabureaus, voornamelijk om kortere lijntjes richting de provincie te hebben. Maar haar fractie is hiervan niet overtuigd. In het digitale tijdperk zou de werkplek toch niet uit moeten maken. Is dit nu echt het ei van Columbus om de bureaucratie te lijf te gaan?
- Het aantal gebieden is voor haar fractie een punt van gesprek. Voorkomen moet worden dat er door een te grote omvang van de gebieden subcommissies ontstaan. Het is voorstelbaar dat het westelijk deel van de provincie onder één programmabureau zal vallen omdat deze gebieden min of meer vergelijkbaar zijn en met dezelfde vraagstukken kampen. Haar fractie vindt het veel minder logisch dat het Kromme Rijngebied en de Gelderse Vallei worden samengevoegd. Toch blijft via een soort adoptieconstructie de gebiedscommissie Kromme Rijnstreek in stand. Dit lijkt tegenstrijdig. Spreekster zou hier graag een toelichting van de gedeputeerde op krijgen.
- Uit de Kromme Rijnstreek heeft de provincie een noodkreet gehoord: het pas opgebouwde Streekhuis moet alweer de deuren sluiten. Ziet het college mogelijkheden voor een doorstart?
- Heeft de gebiedscommissie Stad en Land Utrecht inderdaad de 'status aparte' van een tijdelijke commissie voor RodS die zij hebben bepleit?
- De financiën: de middelen voor AVP zijn voor 100% weggezet in thema's en doelen. Zijn dit geen onwenselijke schotjes die sectoraal werken bevorderen en flexibiliteit belemmeren? Hoe is de verdeling over de thema's en de doelen tot stand gekomen?
- In 2014 zal POP3 van start gaan. POP2 is heel breed uitgelegd door ook cultuurhistorie eronder te scharen. Wat de ChristenUnie betreft worden de nieuwe POP-gelden vooral ingezet voor verduurzaming van de reguliere landbouw. Innovatie en duurzame energie zijn voorbeelden daarvan.

- Het is goed dat de RodS een prominente plek heeft. In het onderhandelingsakkoord blijkt dat de kosten voor beheer uit de markt moeten worden gehaald. In de praktijk blijkt dit voor ongeveer 25% te kunnen. Hoe gaat G.S. om met die andere 75%?

De kleine landschapselementen: haar fractie heeft bij de begrotingsbehandeling hiernaar gevraagd en is blij dat die weer een plek hebben gekregen in het provinciaal beleid.

Mevrouw Dik gaat vervolgens in op het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur. Haar fractie vindt het winst dat dit akkoord de positie van de provincie versterkt als regisseur in het landelijke gebied. Tegelijk is duidelijk dat de beschikbare middelen, waarover nu nog wordt onderhandeld door de provincies, volstrekt onvoldoende zijn. Niet voor niets heeft het Planbureau voor de Leefomgeving forse kritiek. Dat waarschuwt zelfs voor een versnelde achteruitgang van de natuurkwaliteit.

- Mevrouw Dik vraagt de gedeputeerde of met de huidige inzichten het Akkoord van Utrecht nog wel kan worden gerealiseerd. Heeft het college een plan B voor realisatie van het Akkoord van Utrecht?
- De provincie zal door het Rijk worden afgerekend op internationale verplichtingen. Hoe zit het met de andere natuurgebieden en andere doelen in het landelijk gebied, komen die niet onder druk te staan?
- Grond voor grond is een belangrijk principe om de EHS te kunnen realiseren. Waarom wordt niet de hele grondvoorraad van BBL ingezet en slechts eenderde deel ervan (zo leest men in de brief van de NMU)?
- Waarom moeten eerst de terreinbeherende organisaties gronden binnen de EHS afstaan en komen daarna pas BBL-gronden in beeld?

Het is duidelijk dat de provincies eigenlijk geen 'nee' kunnen zeggen. Zoals de heer Veldhuizen al zei: 'de terugvaloptie is geen optie'. Maar het is voor de fractie van de ChristenUnie ook heel onbevredigend om tegen dit akkoord 'ja' te zeggen. De ChristenUnie wil een duidelijk signaal geven aan het Rijk dat zij zich grote zorgen maakt over de ingezette koers. De fractie stelt voor dit in een motie te verwoorden, een motie die hopelijk op een breed draagvlak in de Staten kan rekenen. Haar fractie zou heel graag in gesprek gaan met de collega's uit de Staten om tot een dergelijke motie te komen. Ook de ChristenUnie-collega's in Den Haag worden natuurlijk benaderd, maar haar fractie denkt dat het een sterker politiek signaal is om dit met meerdere fracties gezamenlijk te doen.

De heer Van de Lagemaat begint met te zeggen dat hij de opmerking van de heer Bekkers waarbij hij staatssecretaris Bleker met de duivel vergelijkt, geheel ongepast vindt. Hij vindt een dergelijke opmerking niet in de Statenzaal thuishoren en distantieert zich nadrukkelijk ervan.

In het Statenvoorstel wordt eigenlijk gesteld dat de Statenleden 'ja' moeten zeggen omdat er geen alternatief is. De heer Van de Lagemaat is het hiermee eens.

- Hij vraagt de gedeputeerde wat er gebeurt wanneer één provincie 'nee' zegt, is dan het hele akkoord van tafel?
- Het is een feit dat dit alles een gevolg is van bezuinigingen. De tering moet naar de nering worden gezet. Spreker meent dat dit akkoord omarmd moet worden, als tenminste de middelen die worden voorgesteld ook definitief zijn. Iedereen weet van de financiële crisis in Europa, er zal waarschijnlijk nog meer moeten worden bezuinigd. De heer Van de Lagemaat vraagt de gedeputeerde hoe vast dit akkoord is.
- Het Akkoord van Utrecht wordt met drie jaar verlengd. Zijn alle partners het daarmee eens wat de uitvoering betreft?
- Het akkoord geeft aan dat een substantieel deel van het Akkoord van Utrecht verwezenlijkt gaat worden. Hoe groot is dit deel?

- De heer Van de Lagemaat zegt aan te nemen dat de groene contour op vrijwillige basis kan worden ingevuld en dat de landbouw geen beperkingen krijgt, zolang het landbouw is. De grondaankopen gaan terug naar de provincie. Zeker in de opstartfase vindt de heer Van de Lagemaat dit redelijk. Hij neemt aan dat, wanneer de gebiedscommissies zijn gesetteld, dit indien mogelijk weer gedelegeerd wordt naar de commissies. De SGP-fractie hoort hierover graag de mening van de gedeputeerde.

Het aantal gebiedscommissies gaat terug naar drie en het aantal programmabureaus naar twee. Dit is een goede zaak, wat de AVP betreft. Vorige week was de hoorzitting, alle neuzen stonden dezelfde kant op, dus waarom zou de provincie 'nee' zeggen tegen iets waar alle gebiedscommissies voor zijn? Deze bezuinigingsmaatregel heeft draagvlak.

- Het viel de heer Van de Lagemaat op dat er in het verleden toezeggingen zijn gedaan over aankopen van grond die niet in een vergevorderd stadium zijn en die uiteindelijk niet doorgaan door de brief van de heer Bleker. Dit heeft betrokkenen geld gekost, krijgen die een vorm van vergoeding? Voor de volledigheid laat de heer Van de Lagemaat weten dat een familielid van hem ook onder de groep van betrokkenen valt.

De heer Roos merkt op dat uit het Statenvoorstel het beeld opduikt dat de provincie alles wil doen om de regierol maar te krijgen. De ambitie om ook de regie te willen voeren op de vervallen Rijkstaken kost veel geld en gaat vooralsnog gepaard met grote risico's, zolang de nieuwe natuurwet nog niet in de gewenste zin is aangepast (pagina 13). Zijn fractie vindt het toe te juichen dat een provincie ambities heeft, maar het verwerkelijken hiervan mag niet ten koste gaan van onderhoud- en beheerstaken. Een aantal briefschrijvers en insprekers heeft daar al nadrukkelijk op gewezen. Uit de bijlage blijkt dat de Rijksbijdrage voor onderhoud en beheer vanaf 2016 daalt naar € 0. Dat heeft grote consequenties.

De fractie van 50 PLUS denkt dat het verstandig zou zijn om aan het instemmen met dit akkoord een aantal voorwaarden te verbinden. Zo zou men alleen akkoord moeten gaan

- wanneer er meer zicht is op de concrete financiële gevolgen voor de provincie,
- als het risico van Europese boetes daadwerkelijk is uitgesloten, een brief van AKD advocaten duidt daar uitdrukkelijk op,
- als de beheers en onderhoudsmiddelen voldoende zijn geborgd, ook in relatie tot de Programmatische Aanpak Stikstof en
- als de nieuwe Natuurwet voldoende zekerheden gaat bieden.

De heer Roos gaat vervolgens in op het AVP. Hij concentreert zich daarbij op de organisatie en de taken. De organisatie:

- Uit de voortgangsrapportage 2007-2011 blijkt dat de focus ligt op verbinden, vitaliseren en reconstructie. Wat de heer Roos daarbij opvalt, is dat er blijkbaar minder aandacht is geweest voor het organiseren van beheer en onderhoud. Verlaging van de beheersvergoedingen in absolute zin leidt tot vermindering van de motivatie in beheer en onderhoud. Als de nadruk ligt op de grote ambitie van verwerving en niet op het, bestuurlijk weinig aantrekkelijke, onderhoud en beheer ligt, gaat het niet goed. De 50PLUS-fractie vindt dat in het AVP ook beheer en onderhoud een speerpunt zouden moeten zijn.

Uit dezelfde voortgangsrapportage blijkt dat de gebieden de gebiedsgerichte aanpak zeer waarderen. Dit leidt tot een aantal vragen over de organisatiewijzer.

- Voorgesteld wordt om schaalvergroting toe te passen en te komen tot twee of drie gebiedscommissies. Dit leidt bij zijn fractie tot de vraag hoe wordt voorkomen dat de betrokkenheid bij de kleinschalige gebiedsgerichte aanpak verwatert. Leidt schaalvergroting niet tot een afname van draagvlak en betrokkenheid? Werkt schaalvergroting niet nog meer stroperigheid in de hand dan er nu al is opgetreden?.

- Is het al helder hoe de verdeling van de middelen over de gebiedscommissies gaat plaatsvinden, wie bepaalt de prioriteiten (ook in relatie tot de Programmatische Aanpak Stikstof? Zijn fractie zou dit door de gebiedscommissies willen laten doen, de provincie zou daar alleen faciliterend in bezig moeten zijn.
- Om de slagvaardigheid van de gebiedscommissies te verhogen komen er nu daadwerkelijk delegatie- en of mandaatsbesluiten. Dergelijke instrumenten kunnen helpen om de bestuurlijke drukte de kop in te drukken.
- Dit AVP geeft aan dat er wellicht subcommissies in het leven worden geroepen. De heer Roos vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot de gewenste slagvaardigheid. Wat is de reden voor het niet handhaven van de huidige structuur?

Wat de taken betreft:

- Weten de gebiedscommissies in 2012 waar zij aan toe zijn? De fractie van 50PLUS zou de commissies concrete taken willen geven op het gebied van verwerving, ontwikkelen en inrichting, Programmatische Aanpak Stikstof, natuurherstel en bereikbaarheid. Krijgen de commissies de ruimte om dit te doen, ook wat onderhoud en beheer betreft? De heer Roos zou een lans willen breken voor de inspreker van het recreatiegebied rond Haarzuilens: geef dat gebied prioriteit op het gebied van natuur en recreatie. Dan is er ook een keer iets afgemaakt! Misschien helpt het om te zeggen dat de stad Utrecht daar direct belang bij heeft.
- Weten de gebiedscommissies welke middelen beschikbaar zijn voor hun taken, ook in relatie tot de groene contour?
- Hoe is de relatie met de Recreatieschappen? Hier is niets over te lezen.

De heer Van der Steeg: Dhr. Weijerink sprak over het Dierenbos en de Fabeltjeskrant. Laat mij maar spreken namens het Dierenbos, maar wie er fabeltjes predikt, dat moet u (de voorzitter) zelf maar beoordelen. Dhr. van der Steeg geeft aan dat zijn fractie een déjà vu gevoel bekruipt. Bij het bestuursakkoord werd gezegd dat één en ander zich zou uitkristalliseren bij de deelakkoorden. Nu ligt het deelakkoord natuur op tafel en wordt wederom gezegd dat de consequenties nog niet in detail zijn uitgewerkt en dat er nog geen concrete inschatting is te maken wat betreft de gevolgen voor de provincie Utrecht, maar dat men gerust kan instemmen. Zijn fractie ziet zoveel beren op de weg dat er niet sprake is van een gerust hart. De ervaring leert, zie de ILG, dat akkoorden ineens eenzijdig kunnen worden opgezegd. De SP refereerde hier ook aan.

- Een aantal Rijkstaken vervalt en wordt bij de provincie gelegd, de nationale parken, RodS en de overige natuur, terwijl het hoogst onzeker is of de provincie wel in staat zal zijn deze taken op te pakken binnen haar discretionaire bevoegdheid, zie de leefgebiedenbenadering c.q. soortenbescherming. Hier zijn internationale verplichtingen aan gekoppeld waarvan de financiële risico's groot kunnen zijn.
- De Rijk gaat de invasieve exoten aanwijzen maar de provincie krijgt de zorgplicht om deze op een nulstand te brengen. Afgezien van het feit dat dit niet gaat lukken, want het is het Rijk ook niet gelukt, zijn hier waarschijnlijk zeer hoge kosten mee gemoeid. De heer Van der Steeg haalt hierbij de muskusrat als voorbeeld aan, hierbij bedragen de jaarlijkse kosten € 35 miljoen.

Er is een veel te eenzijdige focus op internationale verplichtingen die voortvloeien uit Natura 2000. De verplichtingen gaan verder, kon men lezen in de brief van de AKD-advocaten, Het akkoord haalt de eventuele aansprakelijkheid van de provincie op grond van EU-verplichtingen wat weg via een onduidelijke nalatigheidformulering, maar het akkoord exhonoreert de provincie niet ten opzichte van de overige internationale verplichtingen. Sterker, soortenbescherming en leefgebiedenbenadering worden bij de provincie geparkeerd met een autonome bevoegdheid hier wat mee te

doen. Maar is deze bevoegdheid wel discretionair? Moet de provincie hier niet mee aan de slag op grond van internationale verplichtingen? Tel uit de winst.

Wat de fractie van de Partij Voor De Dieren betreft, blijft alle internationale aansprakelijkheid bij het Rijk, daar waar het hoort.

Al met al ziet zijn fractie potentieel grote financiële risico's en nadelige gevolgen voor de natuur en kan de fractie dus niet enthousiast zijn over dit akkoord.

De aanpak van de AVP ziet de fractie van de Partij Voor De Dieren als positief. Het is goed om met de POP2 gelden in het achterhoofd proactief te zijn. Het is positief dat wordt vastgehouden aan de samenwerkingsverbanden binnen de gebiedscommissies, dit is één van de krachten van het AVP.

- Bij dit alles heeft spreker één vraag: bij zijn fractie leeft een groot zorgpunt omtrent de recente jurisprudentie. De gesubsidieerde overdracht van natuurterreinen aan TBO's wordt gezien als ongeoorloofde staatsteun. Wat is de mening van de gedeputeerde hierover als blijkt dat dit niet meer mogelijk is, de fractie denkt daarbij aan realisatie en beheer van de EHS?

Gedeputeerde Krol laat weten dat het onmogelijk is om alle vragen te beantwoorden in de 25 minuten spreektijd die hij heeft. De gedeputeerde zegt toe dat de vragen die niet in deze vergadering aan bod komen vóór de vergadering van de Provinciale Staten schriftelijk zullen worden beantwoord.

Gedeputeerde Krol zal de vragen per onderwerp doornemen waarbij hij de betreffende agendapunten samenneemt.

Gedeputeerde Krol wijst erop dat de politieke keuze om te komen tot een bezuiniging op de natuur een gevolg is van de uitkomst van de verkiezingen en het akkoord wat tussen de partijen is gesloten. Hijzelf kiest ervoor dit als een gegeven te nemen, het is immers de uitkomst van een democratisch proces. Spreker vermoedt dat de keuzes van een ander kabinet nu niet veel anders zouden zijn geweest. Het is volgens hem duidelijk dat er nu binnen het kabinet wordt gesproken over verdergaande bezuinigingen als gevolg van het zeer zware financiële weer. Spreker vindt het terecht dat dan ook over natuur wordt gesproken.

Het feit dat er een akkoord ligt met de provincies betekent dat de afspraken die daarin zijn gemaakt, mits de Statenleden, de Statenleden van de overige provincies en de Tweede kamerleden 'ja' zeggen, zijn geborgd.

De heer Bekkers vraagt of gedeputeerde Krol bedoelt dat als dit akkoord wordt gesloten, deze afspraken gevrijwaard zijn van verdere discussies over bezuinigingen van Rijkszijde.

Gedeputeerde Krol antwoordt bevestigend, 'een akkoord is een akkoord' hebben de kabinetsleden gezegd.

De heer Bekkers wijst de gedeputeerde erop dat men dat ook dacht van het ILG-akkoord.

Gedeputeerde Krol erkent dat dit toen ook werd gedacht en dat dit in de politieke verhoudingen van vier jaar later niet meer het geval is. Dit is echter een bestuursakkoord dat beide partijen met elkaar sluiten. De afspraak is dat dit de bedragen zijn die eraan zijn gekoppeld. Het zijn beperkte bedragen, wat de kans op bezuinigingen verkleint.

Mevrouw Blom wijst erop dat de gedeputeerde de woorden 'mijns inziens' gebruikte. Wordt die zienswijze breder gedeeld, bijvoorbeeld door andere provincies en Tweede Kamerleden?

Gedeputeerde Krol antwoordt bevestigend. Het kabinet zegt feitelijk met deze afspraak dat dit niet meer de verantwoordelijkheid van het Rijk is. Sommigen commissieleden suggereerden dat de provincie deze taken juichend overneemt, maar het is geen gezochte decentralisatie geweest. Het was een politieke afspraak van het kabinet om te zeggen dat het Rijk een aantal zaken niet meer oppakt. Tot de kerntaken van het provinciale domein behoort het fysieke domein en het kabinet is van mening dat de provincie daarbij als eerste aan zet moet zijn.

Als dit de consequentie is van veranderend Rijksbeleid, is het volgens de gedeputeerde aan de provincie om met name goed na te denken over wat het betekent voor de positie van de provincie Utrecht en voor hetgeen de afgelopen jaren met elkaar is opgebouwd. Het is voor alle leden van het college vooral een uitdaging geweest om te bezien hoe het akkoord met het kabinet wordt vertaald naar provinciaal beleid. Daarom is het goed dat de AVP vanavond ook wordt behandeld, de AVP is een antwoord op dat wat het gevolg is van de afspraken die met het kabinet zijn gemaakt. Zouden die afspraken niet zijn gemaakt, dan was de AVP niet op deze wijze ingevuld, ook niet financieel. Enkele leden wezen er op: er zijn in de AVP substantiële extra middelen toegevoegd, bijvoorbeeld de € 20 miljoen om het Akkoord van Utrecht mede financieel mogelijk te maken. Hier heeft het college nadrukkelijk over nagedacht: er is het Akkoord van Utrecht, daar zit een zware ambitie op het gebied van natuur op. Er komt een decentralisatie aan die ongetwijfeld financieel mager zal zijn, dit bleek ook het geval. Vervolgens kiest het college er in de AVP uitdrukkelijk voor om daar eigen provinciale verantwoordelijkheid in te nemen. Er zitten dus provinciale verantwoordelijkheden op het gebied van de natuur in de AVP om die op te vangen. In de tekst van het Akkoord van Utrecht staat: 'substantieel uit te voeren'. De gedeputeerde heeft de organisatie gevraagd na te gaan wat de middelen zijn die nodig zijn om het Akkoord van Utrecht de komende jaren uit te voeren, wat is daar op dit moment voor beschikbaar, wat komt er mogelijk nog aan grond van het Rijk beschikbaar? De gedeputeerde zal de commissieleden na afloop van de vergadering de tabel overhandigen. Spreker meent dat de provincie in staat is het Akkoord financieel volledig uit te voeren als men ervan uitgaat dat de provinciale structurele middelen ook werkelijk structureel zijn tot na 2021. Het beheer is volgens de gedeputeerde een punt van zorg. Het PBL heeft gezegd dat decentralisatie tot problemen leidt op het gebied van natuurbeleid. Volgens gedeputeerde Krol is dit niet zo: er was al jarenlang een probleem op natuurbeleid en dat wordt door de decentralisatie groter of kleiner. Het probleem wordt groter omdat er structureel op wordt bezuinigd. Het PBL legt, net als IPO-natuur (een interdepartementaal beleidsstuk over de natuur) de vinger op de zere plek: het nationale en internationale natuurbeleid in Nederland vraagt om miljarden meer die nu niet beschikbaar zijn of komen. Maar die waren in de afgelopen jaren ook op de begroting van ELI of LNV nooit beschikbaar. De verslechtering is dus minder dan in het PBL-rapport wordt beweerd. In het decentralisatieakkoord staat dat € 100 miljoen beschikbaar is voor beheer, middels het Provinciefonds. De middelen zijn gefixt, vastgezet en geïndexeerd: dit betreft de 'trap op trap af vraag' van één van de commissieleden. De komende jaren zal dit bedrag iets hoger worden, maar het zal niet voldoende zijn, zoals het ook niet voldoende was op de begroting van ELI de afgelopen jaren. Als het via de verdeelsystematiek van het Provinciefonds gaat, krijgt Utrecht 5%, dat is € 5 miljoen. Hierover wordt door de provincies nog overlegd, waarbij wordt bekeken waar de grootste opgaven liggen. In het kader van de solidariteit zou er enige verschuiving kunnen plaatsvinden. Maar als de gedeputeerde uitgaat van die 5%, krijgt de provincie Utrecht € 5 miljoen. Dan komt men in de provincie Utrecht feitelijk € 5 miljoen tekort. Om die reden heeft het college gemeend aan te moeten geven dat het bij de begroting van volgend jaar bij beheer nog nadere voorstellen gaan doen. Dat kan, omdat de beheersproblematiek feitelijk pas aan de orde komt in 2014. Voor die tijd moeten twee dingen gebeuren: men moet financieel nadenken over wat de provincie hier extra voor over heeft. Daarover zal het college in 2012 voorstellen doen aan de commissie. Daarnaast moet de provincie nadenken over de beheervisie, over in welke mate de provincie het beheer wil voeren, over waar bespaard kan worden op beheer en over waar minder bespaard moet worden. Er vindt dus een decentralisatie plaats met weinig middelen. Dat is een positief feit omdat de verantwoordelijkheid verschuift. Het is echter lastig als het gaat over de financiën. Als men

op dit moment kijkt naar de financiële situatie in Europa, spreekt de gedeputeerde diegenen tegen die menen dat Utrecht grootschalige problemen krijgt met Europa. Een Griekse, Spaanse, Italiaanse of Portugese overheid zal niet in staat zijn prioriteit te geven aan Natura 2000-beleid terwijl dat in Nederland nog wel wordt gedaan. Ook in de buurlanden zal de aandacht hiervoor wat minder worden. Voor Natura 2000 zullen de landen waarschijnlijk de tijd tot 2028 hard nodig hebben.

De heer Bekkers vraagt of het college kan toezeggen dat de inzet is om, met de extra bijdrage, in elk geval het beheer in de bestaande natuur zodanig uit te voeren dat het huidige kwaliteitsniveau behouden kan blijven?

Gedeputeerde Krol vindt dit een lastige vraag. Als alles ongewijzigd zou blijven, de EHS en de financiën, dan spreekt men over meer geld dan dat. Als het college met de commissie discussieert over het type beheer dat men wil en de daarbij behorende kosten, dan is het mede aan de Staten om aan te geven wat het niveau van beheer moet zijn. Ook in Utrecht zal men keuzes moeten maken als het gaat over de kwaliteit van het beheer. Gedeputeerde Krol zegt de toezegging dan ook niet te kunnen doen.

De heer Roos vraagt of gedeputeerde Krol bedoelt te zeggen dat men zich in het licht van de financiële wereld niet teveel zorgen moet maken over het gevaar van Europese boetes.

Gedeputeerde Krol zegt zich niet voor te kunnen stellen dat de Europese Commissie nu tegen Griekenland zal zeggen dat het een paar miljoen meer aan Natura 2000 moet uitgeven.

De heer Roos concludeert dat het risico aanwezig blijft.

Het theoretische risico dat Utrecht ooit een keer wordt aangesproken op Europese verplichtingen blijft, legt gedeputeerde Krol uit. Om die reden is afgesproken dat, als men de beperkte middelen die beschikbaar komen in grond en in beheer primair in de internationale verplichtingen zal inzetten (wetende dat dit onvoldoende is, wat niet kon worden opgeschreven) dit een verantwoordelijkheid blijft van het Rijk. Bij dit akkoord is gekozen voor wat IPO ooit als variant 1 of 2 heeft genoemd. Dit is een variant waarbij hooguit voor de helft tot een derde aan de internationale verplichtingen kan worden voldaan. Het college weet dus dat men niet in financiële zin aan alle Europese verplichtingen kan voldoen. Dat is een risico. Maar met name voor Natura 2000, waar de periode tot 2028 loopt, komen er misschien ook jaren in Europa dat hier meer geld voor kan worden uitgetrokken.

De heer Roos zou graag een schriftelijke reactie krijgen op de brief van de AKD-advocaten zodat dit helder wordt geformuleerd. Zegt de gedeputeerde dit toe?

De gedeputeerde zegt dit toe. Hierover zijn vragen gesteld en die zullen voor 12 december worden beantwoord. De gedeputeerde zal zoals gewoonlijk de vragen en antwoorden verspreiden onder alle commissieleden.

De heer Boerkamp wijst erop dat de term 'beschikbare middelen' in het akkoord staat. In de toelichting staat 'beschikbare Rijksmiddelen'. Spreker herhaalt zijn vraag of staatssecretaris Bleker de IPO-uitleg onderschrijft.

Gedeputeerde Krol concludeert dat de heer Boerkamp naar de status van de memorie van toelichting vraagt. Men heeft geprobeerd die gezamenlijk met het Rijk op te stellen. De staatssecretaris heeft aangegeven dit niet te willen, met name omdat wanneer een memorie van toelichting op een onderhandelingsakkoord slaat, er in de Tweede Kamer veel discussie over ontstaat. Volgens hem is het onderhandelaarsakkoord voldoende duidelijk.

Gedeputeerde Krol vat het voorgaande samen:

er zijn duidelijke afspraken van het kabinet om te decentraliseren met minder middelen en er is een opdracht aan de provincie Utrecht om vanuit het Akkoord van Utrecht te kijken of men zowel voor verwerving, inrichting als beheer de middelen bij elkaar kan krijgen. Voor verwerving en inrichting heeft het college een tabel gemaakt die de commissieleden zullen ontvangen. Voor het beheer zal het college dit in 2012 doen. De conclusie van het

college is dat men in Utrecht, ondanks een mager decentralisatieakkoord, de ambitie die men heeft, kan uitvoeren. In het Provinciehuis wordt hier anders over gedacht.

De ambitie om ook aan de EHS te werken en de groene contour planologisch stevig te beschermen, te benoemen en te vrijwaren voor ongewenste ontwikkelingen (als reactie op de vraag van de heer Van de Lagemaat: uiteraard zonder schaduwwerking) is een ambitie die verder gaat dan het onderhandelingsbod. Dit, waar men in Utrecht met enthousiasme 'ja' tegen heeft gezegd, maar waar collega-provincies van zeiden dat men in Utrecht de boel wel snel heeft vergeven. Achteraf moeten zij constateren dat als het Akkoord van Utrecht toen niet was gesloten, men vandaag met de huidige financiële gegevens misschien een soberder Akkoord van Utrecht had moeten sluiten. Het heeft de provincie dus geholpen om te stellen: dit is de ambitie en daar mag wat geld tegenover staan. Het heeft in de verkiezingstijd ook geholpen in het kader van de coalitieonderhandelingen: dit was dan niet financierbaar door de staatssecretaris, maar wel vanuit het perspectief van de provincie Utrecht. De gedeputeerde hecht eraan om dit te herhalen.

Als volgend jaar ook het beheer steviger wordt gemaakt, dan heeft de provincie niet alleen extra inspanningen gedaan op verwerving en inrichting, maar ook op het gebied van beheer. Als dit alles lukt, is het in een tijd waarin er zo weinig publiek geld is, een prestatie van formaat. Het is ook een prestatie van formaat dat de partners in het landelijk gebied bereid en in staat zijn om daar mede de schouders onder te zetten, dat zijn zowel het LTO als de natuurorganisaties.

In reactie op vragen van de VVD-fractie over cofinanciering en de uitwerking naar gebieden als het gaat over de AVP, zegt gedeputeerde Krol dat in de tabel staat dat met cofinanciering geen rekening is gehouden. Het zou fantastisch zijn als het er komt. Dit wil ook iets zeggen over de verantwoordelijkheid die men aan gebieden geeft. Het college gaat de gebieden vragen om gebiedsprogramma's te maken met deze financiële randvoorwaarden. Daarbij zullen zij waarschijnlijk andere accenten leggen en soms creatief zijn met financiële middelen. Door synergie met andere projecten of door zaken in een andere volgorde te zetten of door samenwerking met gemeenten en waterschappen zijn de commissies in staat om net iets meer middelen bijeen te krijgen dan wanneer alleen naar het provincieprogramma wordt gekeken. Gedeputeerde Krol kijkt uit naar de gebiedsprogramma's, de cofinanciering en de creativiteit die uit de gebieden komen. Het is de gebieden bekend dat het college dit alles serieus zal nemen.

De PvdA-fractie stelde vragen over onder meer de afstoting van de gronden van de TBO's. De gedeputeerde geeft aan dat er in Utrecht geen sprake kan zijn van gedwongen verkoop van gronden die de terreinbeherende organisaties zelf in handen hebben. Als zij zelf die gronden niet willen inzetten om bijvoorbeeld de EHS beter neer te leggen, dan komen er in Utrecht geen gronden van TBO's beschikbaar. De gedeputeerde betreurt het dat een enkele terreinbeheerder soms iets anders heeft gesuggereerd in het centrale gesprek dat men met de staatssecretaris had.

In reactie op de vraag over RodS van onder meer de fractie van de PvdA vertelt gedeputeerde Krol dat de stuurgroep RodS één opgave heeft: er zijn nog middelen van de BRU, stad en provincie en wat losse middelen die voor RodS waren bedoeld. De gedeputeerde heeft met de stuurgroep afgesproken dat die middelen worden geparkeerd en dat met de gebiedspartners wordt nagedacht over de vraag waar die middelen het best voor kunnen worden ingezet. De stuurgroep RodS wordt in stand gehouden om die opgave af te ronden, dat kan een paar jaar duren. Voor het overige geldt dat het regulier recreatiebeleid wordt, wat onder gedeputeerde De Vries valt. De RodS worden planologisch goed in de PRS neergezet. Misschien kunnen de gebiedscommissies een rol spelen bij de vraag hoe met de overige gebieden wordt omgegaan. Het CDA heeft gevraagd wat er bij andere provincies gebeurt. Vrijwel alle colleges van G.S. hebben het stuk naar hun Staten gestuurd. Een pijnpunt is de positie van Flevoland dat met

OostvaardersWold in de maag zit. Hiervoor gelden ILG-afspraken (die gaan mee in dit akkoord) en aanvullende afspraken die zijn gemaakt tussen de vorige minister en het provinciebestuur, waarvan Flevoland nu zegt dat zij die afspraken gehonoreerd wensen te zien en ze juridisch overeind houdt. De opvatting van het kabinet over het niet akkoord gaan van één of meerder provincies was helder: alleen als alle provincies instemmen met dit akkoord is er sprake van een decentralisatieakkoord.

De heer Bekkers vraagt wat het kabinet als consequentie ziet van het niet doorgaan van het akkoord.

Gedeputeerde Krol vertelt dat hier niet over is gesproken. Toen de staatssecretaris in oktober 2010 het beleid stil zette, heeft hij uitgesproken dat hij de ILG-overeenkomst en het bestuursakkoord aan de kant zou zetten. Hiervoor wordt een wettelijke procedure voorbereid. De gedeputeerde sluit niet uit dat er dan een gedwongen en van bovenaf geforceerde decentralisatie plaatsvindt onder de voorwaarden van het kabinet. Het kabinet heeft aan een scenario van een gedwongen decentralisatie gewerkt door middel van een noodwet. Het is de gedeputeerde dan ook ongeveer bekend welk scenario het kabinet na een jaar onderhandelen aan het uitwerken was. Dit heeft meegespeeld in de afweging om te zeggen dat dit niet een fraai akkoord is, maar beter dan een gedwongen decentralisatie waar geen enkele invloed kan worden uitgeoefend. Dit klinkt somber, in financiële zin is dit het ook, maar het is wel een akkoord waarin de provincies de volledige regie hebben. Gedeputeerde Krol is van mening dat in de loop van de jaren de provincies blij zullen zijn met de keuzes die nu zijn gemaakt. Spreker vertelt dat er eens in de nacht contact moest worden gelegd met de PVV om te bepalen of een kleine afwijking mogelijk was. Deze decentralisatie is dus op kabinetsniveau wel degelijk met de PVV afgestemd. Gedeputeerde Krol vindt het dan ook interessant hoe de PVV-fractie van de Staten hierover gaat denken.

De heer Bekkers vraagt of de gedeputeerde ergens de ervaring heeft gehad dat er, door bijvoorbeeld het laten zien van de noodwet, een soort druk werd uitgeoefend.

Gedeputeerde Krol vertelt dat het, voor iedereen die de politiek volgt, helder was dat een kabinet met een bezuinigingsopgave van € 18 miljard van zins was om deze bezuinigingen op natuurbeleid door te zetten. In de onderhandelingen was duidelijk dat over alles kon worden gediscussieerd, maar dat het voor de meerderheid van de Kamer en voor het kabinet volstrekt onbespreekbaar was om in te boeken op de vastgelegde bezuiniging. Gedeputeerde Krol heeft met velen achter de schermen in Den Haag over dit onderwerp gesproken. In elk scenario was die bezuiniging op de provincies af gekomen.

Gedeputeerde Krol vertelt dat agrarisch natuurbeheer buiten de EHS een Rijksverantwoordelijkheid wordt. Staatssecretaris Bleker zegt dit te regelen binnen het Europese landbouwbeleid en hij blijft er verantwoordelijk voor. Het is afwachten of dit de staatssecretaris lukt. Als hem dit lukt, komt er in ieder geval een geldstroom in de richting van het agrarisch natuurbeleid binnen de EHS. Hier is het kabinet veel aan gelegen.

De voorzitter herinnert eraan dat vragen van de commissie die zijn blijven liggen schriftelijk zullen worden beantwoord. De beantwoording van vragen vanavond door de gedeputeerde kan leiden tot eventuele vervolgvragen. Ook die kunnen schriftelijk worden ingediend, dit kan tot uiterlijk aanstaande vrijdag. De vragen en antwoorden zullen aan alle commissieleden worden gestuurd.

10. Statenvoorstel wijziging toepassing coördinatie­regeling t.b.v. Ruimte voor de Lek

De voorzitter benadrukt dat de deadline voor de vragen aanstaande woensdag 23 november is.

De heer Hoefnagels vraagt of dit stuk een sterstuk zou kunnen zijn.

De voorzitter antwoordt dat dit een dusdanig technisch stuk is dat behandeling geen zin heeft. Het is een sterstuk waarover vragen kunnen worden gesteld.

11. Voortgangsrapportage Provincie Waterplan over 2010

12. Samenwerkingsovereenkomst Pilot LiveDijk Utrecht

13. Wijziging subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer

De voorzitter wijst erop dat dit agendapunt via de inspraakreacties is betrokken bij de bespreking van agendapunten 8 en 9.

14. Openstellingsbesluit subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer 2012

De voorzitter wijst erop dat dit agendapunt via de inspraakreacties is betrokken bij de bespreking van agendapunten 8 en 9.

15. Nota relatie Provincie Utrecht met de Waterschappen

16. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Bijlage 1

Inspreektekst van de heer Glastra tijdens de vergadering van P.S. Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

“Dank u wel, voorzitter,

geachte voorzitter, leden van de commissie en overige aanwezigen.

Ik spreek in namens de drie terreinbeheerders Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Utrechts Landschap en de Natuur- en Milieufederatie Utrecht. Ookal is er veel over agendapunt 9 te zeggen, wij beperken ons tot agendapunt 8.

De Provinciale Staten van Utrecht moet bepalen of zij op 12 december instemt met het onderhandelingsakkoord tussen Rijk en provincies over decentralisatie van natuur. Het onderhandelingsakkoord is voor de natuur van Nederland een slecht akkoord. Zelden was het Planbureau voor de Leefomgeving ook zo duidelijk in haar oordeel. Als gevolg van dit akkoord zal de natuur in Nederland versnipperd blijven en is er geen garantie voor een goed beheer van de natuur. De opgaande lijn die wij te pakken hadden, maakt plaats voor een verdere achteruitgang. Een intermezzo: in één artikel van het akkoord wordt geregeld wie er nalatig is bij het niet halen van de internationale verplichtingen, Rijk of provincie. Ik ben geen jurist, maar met een dergelijke conclusie van het Planbureau vooraf kan men waarschijnlijk stellen dat beide partijen nalatig zijn als zij met deze kennis dit akkoord bekrachtigen. Dat er nu opeens zo anders tegen de natuur en haar belang voor de samenleving wordt aangekeken is het gevolg van een andere wind die in Den Haag waait. Bij de onderhandelingen was er voor het Rijk slechts één drijfveer: de taakstelling van 70% bezuinigen op natuur moest ingeboekt worden. Ook onze organisaties erkennen dat de financieel-economische situatie gevolgen heeft en wij zien ook dat het denken over natuur de afgelopen jaren sterk werd bepaald door de overheid en deskundigen, minder door de burgers. Er is daarom ook reden om het natuurbeleid aan te passen aan de veranderende omstandigheden: meer regionale financiering, meer betrokkenheid van burgers. De tijd was eigenlijk rijp voor een breed gedragen natuurakkoord, een soort natuurbeleid 2.0 (misschien loop ik achter, maar dit klinkt mij nog vrij modern in de oren) waarin Rijk, provincies, maatschappelijke organisaties en grondeigenaren gezamenlijk een strategische koers bepalen, hun verantwoordelijkheid daarvoor nemen en ook vastleggen welke bijdrage zij daaraan leveren. Maar het is anders gelopen. Het Rijk wil zo snel mogelijk af van het natuurbeleid en gooit het over de schutting bij de provincies. Op zich een goede zaak en een felicitatie waard, maar het probleem is dat slechts een fractie van het benodigde budget meegaat. Provincies hebben zich niet garant gesteld voor het tekort. Het onderhandelingsakkoord biedt daardoor geen garantie voor een fatsoenlijke afronding van de Ecologische Hoofdstructuur, noch voor het beheer van de bestaande natuur. Per provincie zal dit worden opgelost. Of niet. Of slechts gedeeltelijk.

Dat brengt ons op de cruciale vraag voor Utrecht. Want in Utrecht hebben provincie en overige betrokkenen geanticipeerd op de veranderingen in Den Haag door het Akkoord van

Utrecht te sluiten. Wij roepen u als Staten op om pas in te stemmen met het onderhandelingsakkoord als de garantie kan worden gegeven dat ons Akkoord van Utrecht onverkort kan worden gerealiseerd. Dat betekent:

- afronding van de Ecologische Hoofdstructuur met 1.500 hectare, dat zal dan ook worden gefinancierd door overheid dan wel door inzet van BBL-gronden, daar hebben wij in Utrecht gelukkig nog ruim 2.200 hectare van,
- ontwikkelruimte voor nog eens 3.000 hectare natuur met andere financiële middelen
- dat er voldoende middelen zullen zijn voor het beheer. Elke particulier, agrariër en natuurbeheerder maar ook een IPO-onderzoekscommissie weet dat de huidige beheervergoeding al onder de kostprijs ligt. Een versobering van het beheer gaat direct ten koste van de kwaliteit van de natuur.

Onze organisaties doen, net als bij het Akkoord van Utrecht, een vergelijkbare oproep voor de Recreatie om de Stad, wat buiten het Akkoord van Utrecht is gehouden, het fatsoenlijk afronden van de opgave en het veilig stellen van het beheer, ontdaan van luxe.

Gelet op de conclusies van het planbureau verwachten wij een herbezinning op het onderhandelingsakkoord en roepen u daartoe op. Wij zijn graag bereid om u in deze fase vanuit onze praktijkervaring van aanvullende informatie te voorzien of mee te denken aan oplossingsrichtingen. Specifiek voor het beheer van natuur en landschap, inclusief de RodS, lijkt het ons goed om te streven naar een breed gedragen akkoord met niet alleen overheden en verschillende grondeigenaren als ondertekenaars, maar bijvoorbeeld ook het bedrijfsleven. Dan geven wij in Utrecht opnieuw het goede voorbeeld. Dank u wel, voorzitter.”

Bijlage 2

Inspreektekst van de heer Veldhuizen tijdens de vergadering van P.S. Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

“Voorzitter, dank u wel,

ik zal in tegenstelling tot de vorige spreker ook nog een paar woorden zeggen over agendapunt 9, maar het belangrijkste gaat over agendapunt 8.

Als ik de stukken van dit agendapunt lees, vallen mij een paar zaken op. Het akkoord met de heer Bleker gaat én over de herijking van de EHS én over het laten vallen van alle overige doelen in het landelijk gebied. Er moet worden ingestemd met het akkoord, want de terugvaloptie is geen optie. Gebiedsprocessen moeten weer op gang worden gebracht, dat is de link naar agendapunt 9. Middels het akkoord van de heer Bleker kan ‘een substantieel deel’ van het Akkoord van Utrecht worden gerealiseerd.

Op zichzelf zijn dit allemaal waarheden als een koe, maar in zijn totaliteit voor LTO Noord als belanghebbende moeilijk te bevatten. Wij missen onder andere een financiële paragraaf. Het lijkt erop dat iedere euro die kan worden gevonden ingezet wordt om nieuwe natuur te realiseren met onder andere als gevolg dat particulier beheer, agrarische natuurbeheer en weidevogelbeheer en noem maar op per direct of op korte termijn te maken krijgen met fikse kortingen. In de rondvraag heeft de gedeputeerde hier al wat over gezegd. Nu bevrozen, maar € 600 miljoen landelijk bezuinigen betekent 60% korting. Dat betekent wat ons betreft dat er ook in de ambitie zou moeten worden gekort, want als er geen lusten zijn van de beheervergoedingen dan moeten er ook geen lasten zijn voor planologisch beleid. Komt er dan een indikking van oppervlakte beheergebied?

Het memo dat LTO Noord van 26 oktober is nog steeds actueel. Het Akkoord van Utrecht is bedoeld als steun voor de gedeputeerde in de onderhandelingen met de heer Bleker. Maar het Akkoord van Utrecht is duidelijk niet één op één overgenomen door de heer Bleker. Een paar punten:

- de tijd is opgerekt naar 2021,
- over groene contouren wordt met geen woord gerept,
- de externe werking van de MB-wet gebieden, niet zijnde Natura 2000 gebieden, waarvan wij zeiden ‘schrappen waar mogelijk en aanhalen waar het moet’: de heer Bleker heeft ze inmiddels geschrapt en in de praktijk lijkt deze provincie juist blokkades op te werpen in de vorm van herstelstrategieën.

Wat zijn onze vragen? Wij hebben in dit geval veel meer vragen dan antwoorden. Wij weten bij benadering hoe in deze collegeperiode geld wordt ingezet om de EHS te realiseren maar wij kennen geen financiële paragraaf van dit geheel. Tot 2021 praten wij nog over twee andere colleges die hier zaken voor moeten doen. Hoe zit het in die tijd met aankoopplicht en volledige schadeloosstelling?

In 2012 wordt de EHS definitief vastgelegd. Wat betekent dat voor de passage in het Akkoord van Utrecht over natuur die buiten de EHS wordt ontwikkeld? Moeten wij nog wel over

groene contour praten? De externe werking van de MB-wet gebieden is door de heer Bleker al geschrapd. Waarom doet de provincie dat dan niet? Is het verstandig om alle kaarten (lees:geld) in te zetten op de realisatie van de EHS en daarmee agrarisch, particulier en weidevogelbeheer onmogelijk te maken?

LTO snapt dat er minder geld is. Dat overkomt boeren ook wel eens. Maar wij begrijpen niet dat zaken die hebben bewezen een positieve invloed te hebben op biodiversiteit nu rigoreus worden geschrapd en dat men daarvoor in de plaats alleen nieuwe natuur wil realiseren. De vorige spreker sprak er al over: landbouw en natuur zijn elkaar eindelijk genaderd en het wordt met één pennenstreek tenietgedaan. Volgens ons is het de hoogste tijd om als gebiedspartners rond de tafel te gaan zitten en naar oplossingen te zoeken.

In het verlengde hiervan heb ik als voorzitter van LTO-Utrecht grote verschillen gezien in de werkwijze en effectiviteit van de zeven verschillende AVP-commissies. Wij zijn blij dat een herijking indikking betekent. Wij zien ook nadrukkelijke een beweging om beleid en uitvoering dichter naar de provincie te trekken. Ik roep op om voor ruimte te zorgen zodat gebiedsprogramma's kunnen worden gemaakt. Wij zijn heel benieuwd naar de bestuurlijke indeling van de twee dan wel drie nieuwe gebiedscommissies.”

Bijlage 3

Inspreektekst van de heer Mandjes tijdens de vergadering van P.S . Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

“Dank u wel, voorzitter.

Natuur en recreatie in en om Haarzuilens, hoe nu verder? De politiek gooidde het roer om, zodat bij velen het vertrouwen verdween. Maar de ommezwaai is niet geheel onterecht. Voorheen werden agrariërs tegen een lage prijs weggekocht door de overheid en diezelfde overheid schoof deze gronden weer door naar natuurorganisaties, die vervolgens vele van deze gronden weer in onderhoud geven bij een agrariër. De hekken om de weilanden die eens waren gesloopt komen zo langzamerhand weer terug en het is bijna weer zoals voorheen. Op dit moment liggen er zeer veel gronden verwaarloosd bij, daarom moet men zo spoedig mogelijk maatregelen nemen om erger te voorkomen.

Het kan ook anders, juist met hulp van de landbouwers die hier nog zitten. Want zij hebben de afgelopen eeuwen al bewezen dat zij in staat zijn een prachtig landschap te ontwikkelen, waar elke recreant zich in kan vinden, mits er natuurlijk een normale vergoeding tegenover staat. Maar eerst moet er meer transparantie komen tussen de partijen. Er ligt een mooie taak voor de politiek om hier sturing aan te geven zodat men weer vertrouwen krijgt om met elkaar verder te gaan. Het moet over zijn dat een organisatie gaat domineren boven de andere want op die manier ontstaat er nooit een vriendschappelijke samenwerking tussen partijen. Als dat lukt, zal Haarzuilens weer zal bloeien zoals voorheen.

Ook zouden de plannen die worden gemaakt door de beleidsmakers eerder en van tevoren duidelijk besproken moeten worden tussen volwaardige partijen en niet, zoals in het verleden is gebeurd, van bovenaf moeten worden opgelegd. Het gevolg was dat de provincie er iedere keer aan te pas moest komen om dingen weer terug te draaien of te corrigeren.

De golfvereniging zou meer ruimte moeten krijgen voor een breder gebied aan de oostkant van het Zuiderparkbos, zodat er in dat park een volwaardig bos c.q. wandelgebied kan ontstaan nu de Parkbossen voorlopig niet kunnen komen in het gebied ten westen van de Rijndijk.

Het bestemmingsplan Haarzuilens zal uiteraard de status natuur, recreatie en landbouw moeten krijgen zodat achteraf de agrariërs die er zouden kunnen komen niet weer in de problemen komen. Het zogenaamde Vinac gebied van 117 hectare dat extra is toegevoegd aan het natuur- en recreatiegebied Haarzuilens was bedoeld voor natuur en recreatie en niet bestemd voor een betaalde parkeerplaats voor een paar duizend auto's. Zeker ook omdat G.S. in 2006 al hadden besloten om evenementenparkeren aan de buitenkant van het gebied rond Haarzuilens te situeren. Natuur moet niet worden geofferd om kasteel De Haar, de gemeente Utrecht en Natuurmonumenten ter wille te zijn. Het is niet de heer Bleker die de natuur in Haarzuilens tekort doet, het is het blik dat een veel te grote impact krijgt in het gebied.

Op en naast het terrein van het kasteel is voldoende ruimte beschikbaar om in de parkeerbehoefte bij evenementen te kunnen voorzien. Ook hier werd in het verleden altijd geparkeerd tijdens allerlei evenementen.

Wij als Vrienden van de Joostenlaan hopen in ieder geval van harte dat u de inbreng, die wij per brief op 6 oktober jl. hebben ingezonden, zult ondersteunen zodat de bewoners en recreanten krijgen wat indertijd is afgesproken. Ook willen wij u nogmaals uitnodigen om eens te komen kijken in dit gebied voordat u over gaat tot besluitvorming. Ik dank u wel.”

Bijlage 4

Inspreektekst van mevrouw Kool tijdens de vergadering van P.S. Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

“Geacht college van Gedeputeerde Staten, leden van de Provinciale Staten van de provincie Utrecht,

mijn naam is Gerda Kool. Ik ben vice-voorzitter van de agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen. Ik vervang wegens ziekte onze voorzitter, de heer Dick Oudijk. Ik heb met mijn man een melkvee- en schapenhouderij in de Botshol bij de gemeente De Ronde Venen. De agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen is de grootste agrarische natuurvereniging in het westen van Utrecht. Er zijn ongeveer 230 leden die op dit moment meedoen aan agrarisch natuurbeheer met ruim 3.000 hectare voor de weidevogels. Daarmee is vaak de kleinste schakel van het grootste belang. Een mozaïek van diverse weilanden, beheerd door diverse boeren. Ik heb ook nog ongeveer 60 bezwaren van individuele veehouders voor u meegenomen.

Ons werkgebied overlapt onder andere het gebied De Venen. Naast onze grootse Nederlandse kolonie zwarte sterns hebben ook de boerenzwaluwen dit jaar onze aandacht gekregen en ik heb goed nieuws voor u: ondanks het droge warme voorjaar is in ons werkgebied het aantal grutto's, Kievieten, tureluurs en scholeksters stijgende. Dat is ook ten opzichte van andere provincies een unieke ontwikkeling. Dit verdient een beloning, zult u zeggen. Maar die hoeven wij niet. Alleen een vergoeding voor de meerkosten die wij als veehouder maken om de vogels een warm welkom in ons land te geven, ruimte om een nest te maken en gunstige omstandigheden voor het jong om groot te worden. Dat doen wij. Helaas hebt u op 4 oktober jongleden besloten om de vergoeding van de lopende contracten te bevriezen, terwijl de meerkosten 5% zijn gestegen door de stijgende voerprijzen. Het gras heeft een bepaalde voederwaarde. Voor de weidevogels wordt er anders bemest en veel later gemaaid. Dit gras heeft een lagere voederwaarde en dient daarom te worden aangevuld met andere voeders met hogere voederwaarde. Door onze ruime ervaring kunnen wij dit steeds beter op elkaar afstemmen. Het doet daarom extra zeer als deze meerkosten niet volledig worden vergoed. Een andere mogelijkheid zou zijn: een afgesproken maaidatum of het herzien van bemestingsmethoden zonder dat dit afbreuk doet aan het resultaat. De heer Bleker geeft ook aan dat het niet op een korting van hectare hoeft, u kunt ook het aantal hectares korten. Ik vraag u dan ook om deze ondoordachte bezuinigingsmaatregel te herzien en uw verantwoordelijkheid als lid van de Provinciale Staten te nemen. Een boer heeft maar twee mogelijkheden. Dat is stoppen met het contract, maar dan moet hij wel twee jaar terugbetalen en alle andere boeren in die schakels moeten dan ook stoppen. Dus dat is geen optie. Daarnaast is het aantal vogels stijgende. Dat gaan wij toch verder uitbreiden?

Ik wil u nog twee zaken noemen. Ten eerste: bij onze leden ligt 700 hectare uitgesteld maaibeheer. Dit is zwaar beheer op de juiste plekken met de hoogste gruttodichtheid. Rust en ruimte in het broedseizoen waar alle flora en fauna van kan profiteren en het is goed voor de biodiversiteit. Bij de aankopen van de EHS in de afgelopen 20 jaar in het gebied De Venen is

1.003 hectare aangekocht. Maar 703 hectare ligt niet op de juiste plek. Deze hectares zijn wettelijk uitgesloten van alle beheer, weidevogel- en slootkantenbeheer. Indien u deze hectares op een goede plek wenst te krijgen, hebt u ons hard nodig. Daarbij vragen wij ons ook af waarom een groot deel van de EHS en de gronden in bezit van de terreinbeherende organisaties in De Venen de afgelopen twintig jaar nog steeds niet zijn ingericht. Daarbij rijzen ook nog andere vragen: waarom wordt er geen beheer gevoerd volgens de reeds lang bekende natuurdoelen? Valt het bestaande beheer onder u of enig ander overheidstoezicht? Ten tweede: voor de lopende gebiedsprocessen in Groot Wilnis-Vinkeveen en de Bovenlanden hebt u vertrouwen nodig. Bouw dit met zorg op en bouw dit niet af door ondoordacht te bezuinigen. De agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen verzoekt u dan ook dringend de vergoedingen voor beheer te indexeren en met ons in overleg te treden. Ik dank u voor uw tijd.”

Bijlage 5

Inspreektekst van de heer Van Zanten tijdens de vergadering van P.S. Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

“Leden van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, ik ben Gerard van Zanten van de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei. Ik spreek in namens de gebiedscommissie Gelderse Vallei Eemland, maar ik heb ook, gelet op de contacten die wij hebben met de Utrechtse Heuvelrug over samenwerking, gesproken met een enkele voorzitter uit het westen over deze inspraak.

Ik spreek in over agendapunt 9. Ik vind het van belang om te melden dat ik een blij en tevreden man ben omdat ik mijn uitvoeringsjas weer kan gaan aantrekken. De uitvoering heeft wat gestagneerd door alle discussies over geld en beschikbaarheid van middelen. Met de Agenda Vitaal Platteland kiest Utrecht ervoor om opnieuw geld beschikbaar te stellen voor een integrale Agenda Vitaal Platteland. Natuurlijk weet iedereen dat de financiële kaders zijn veranderd ten opzichte van de afgelopen vier jaar, maar met een programma van € 150 miljoen zijn wij van mening dat er in Utrecht heel veel te doen is en heel veel kan worden gedaan. Het voordeel is, zoals u misschien weet, dat wij werken in twee provincies. De provincie Gelderland is nog lang niet zover. Dan is het fraai dat men kan melden dat Utrecht volop aan de slag is. Complimenten!

Voordat ik die uitvoeringsjas aantrek nog een drietal opmerkingen/randvoorwaarden om goed mee te nemen in uw besprekingen en besluitvorming. Afgelopen maandag hebt u gemerkt in het rondetafelgesprek dat eigenlijk alle gebieden aan de slag willen, volop plannen hebben en graag willen uitvoeren. Wat nu voorligt, is de provinciale Agenda Vitaal Platteland. Dat wil niet per definitie zeggen dat dit meteen het gebiedsprogramma kan zijn. Het is altijd van belang dat de provinciale doelen gekoppeld kunnen worden aan gebiedsdoelen en de afgelopen vier jaar heeft dit ook geresulteerd in veel projecten die wij hebben opgeleverd, in het boekje dat bij de stukken zit en de sprekende titel heeft ‘Samen hebben wij de provincie Utrecht mooier gemaakt’. Het lijkt ons goed om dat de komende vier jaar ook te doen.

Eigenlijk is onze vraag: pak het financiële kader, laten wij dat als een begroting zien, zet ons niet te strak in het pak. Er zal vanuit het gebied behoefte zijn aan innovatie, in het gebied Gelderse Vallei misschien wat meer aandacht voor landschap en landbouw. In het gebied Heuvelrug misschien wat meer aandacht voor recreatie. Geef ons die ruimte zodat wij echt als gebiedscommissie onze verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Het tweede punt is de uitvoeringsorganisatie. Zoals sommigen van u misschien weten heeft de Gelderse Vallei sinds jaar en dag een eigen uitvoeringsorganisatie. Daar willen wij graag mee door gaan. Die organisatie is ook, ondanks het vele werk, in de kern slank gebleven doordat wij veel mensen hebben ingehuurd. Wij willen daarmee doorgaan en die inzetten in het programmabureau Oost, zoals dat voorstaat in de stukken. Daarin wordt het maatwerk beschreven. Dat spreekt ons bijzonder aan. Eigenlijk willen wij u oproepen, ik wil niet zeggen het kind met het badwater want het kind is al heel volwassen geworden, om dat volwassen uitvoeringsclubje goed te honoreren.

Als derde punt wil ik de grond onder uw aandacht brengen. In dit stuk wordt ervoor gekozen dat de grondverwerving teruggaat naar de provincie. Dat vind ik eigenlijk heel jammer, omdat grond juist nu een goed voorbeeld was van hoe de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid als regisseur een mandaat heeft gegeven aan het gebied om de uitvoering ter hand te nemen. In de Vallei hebben wij daar lang over gesproken, gesprekken over gevoerd en wij zijn heel blij geweest dat wij dat mandaat uiteindelijk hebben gekregen en een revolverend fonds hebben gekregen. Ik dacht dat ik zojuist hoorde dat gedeputeerde De Vries ook de bijdrage van het waterschap nog eens omarmde als belangrijk. Dat is voor ons belangrijk. Wat ik nu zo jammer vind, is dat als het gaat over grondverwerving, juist wij hebben geconstateerd in onze evaluatie dat het eigenlijk nog beter moet en kan. Eén van de belangrijkste dingen die wij hebben gemeld is dat de driehoek die er is tussen gebied, provincie en Dienst Landelijk Gebied nog steeds te ingewikkeld is. Eigenlijk stellen wij voor om daarin nog verdere stappen te maken en meer verantwoordelijkheden goed te regelen. In dat opzicht is deze beweging juist een stap terug, vinden wij, omdat in het teruggaan naar de provincie de lijnen langer worden, de slagvaardigheid teruggaat en wij bij de grondverwerving, die wel in een heel ander perspectief is komen te staan omdat het nu ook gaat over verkoop van gronden, niet vooruit maar achteruit boeren.

Drie opmerkingen van een bijna blij man. Nogmaals, ik zou graag de uitvoeringsjas aantrekken maar dat kan pas als u het hebt besloten. Dat doe ik dus per 1 januari. Maar laat het wel een maatjas zijn, zodat wij als gebied echt aan de slag kunnen. Dank u wel.”

Bijlage 6

Inspreektekst van mevrouw Daniëls tijdens de vergadering van P.S. Utrecht, Statencommissie RGW dd. 21 november 2011.

Mevrouw Daniëls herinnert eraan dat zij een stuk had meegebracht. De voorzitter zegt toe dat dit zo dadelijk aan de commissieleden zal worden uitgedeeld.

“Zeer geachte dames en heren Statenleden en andere aanwezigen, mijn bijdrage betreft uw agendapunten 8, 9 en toch ook 13 en 14. ik spreek namens het Utrechts Particulier Grondbezit. Een vereniging van eigenaren van ongeveer 13.000 hectare Utrechtse gronden met landbouw, bos en natuur erop en dus met mensen en dieren die er wonen, werken en recreëren. Ik ben bestuurslid.

Men kan wel zeggen dat er een behoorlijke kink in de kabel is gekomen in de ambities voor het groene buitengebied. Dan hebben wij het nog niet eens over hoe het is met de sociale voorzieningen en de cultuur. Er kan in dit hectische economische tij niet meer worden gekocht en verkocht en gesubsidieerd als voorheen. Wat is wijsheid?

Het motto van mijn bijdrage is: denk vooruit. Die kent u wel, geleend van een andere overheids campagne: die gele kop met de pijltjes. Ondanks de hectiek van de bijna gesloten akkoorden en van de noodzakelijke bezuinigingen wil ik u vragen vooruit te denken als een ondernemer/natuurbeheerder die kijkt naar het groeien van de bomen, geplant door haar grootvader met de ambitie om die tot wasdom te laten komen. Dan komt men mijns inziens uit bij het belang om te koesteren wat men heeft.

Het bijna gesloten akkoord Decentralisatie natuur geeft de provincie per 2014 een regierol in het buitengebied. Het UPG is daar voorstander van. Meer dan Rijk en gemeente kan de provincie de gewenste ontwikkelingen in het buitengebied stimuleren en coördineren op de juiste schaal. Ook in de gesprekken over de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie hebben wij dit aangedragen. Nu die kink in de geldkabel is gekomen willen wij u, provincie, vragen deze regierol nog voortvarender op u te nemen en wel nog vóór 2014. Denk vooruit, dat betekent wat ons betreft: denk aan het belang van beheer. De middelen zijn beperkt en als het IPO is uitonderhandeld misschien wel heel beperkt. Uit eigen middelen zou de provincie toch kunnen en moeten zorgen voor continuïteit. Dat is ook de ambitie van gedeputeerde Krol volgens mij, dat weten wij uit ons contact met hem. Hij maakt zich vast en zeker sterk voor de uitvoering van het Akkoord van Utrecht. Aan u Staten, zal dus zeker worden gevraagd om met extra middelen in te stemmen voor het realiseren van nog beoogde hectares EHS.

Realiseert u zich dan alstublieft dat er nog niets is geregeld voor het beheer van bestaande natuur. Ook de pas gerealiseerde. Wat gaat u doen als de heer Krol een tweede keer terugkomt en u vraagt extra middelen voor het beheer te bestemmen? Het UPG vindt dat de regierol van de provincie er in moet bestaan dat er continuïteit is. Het draagvlak voor het beheer van bestaande natuur en landschap binnen en buiten de EHS in de jaren 2012-2014 dient door de regisseur te worden geborgd. Dit draagvlak is immers de basis voor wat daarna komt, voor de nieuwe provinciale visie op natuurbeheer van na 2015 en voor de agrarische natuur met de

gelden die na de veranderingen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid vanuit het Rijk beschikbaar komen.

Prioriteit dient volgens het UPG te liggen bij het beheer van de natuur die er is of recent is ontwikkeld. Wij hebben het Akkoord van Utrecht mede ondertekend in de verwachting dat op korte termijn de bestaande beheervergoedingen binnen en buiten de EHS door de provincie zullen worden gegarandeerd. Immers, de provincie heeft de komende twee jaar, tot 2014, nodig voor het maken van een nieuwe visie op natuurbeheer (zie agendapunt 9 de AVP, het is niet aan mij om het te zeggen maar ik vind het een enorm goed geschreven stuk).

Ten tweede: het Rijk werkt met Brussel aan de vergoeding van het gemeenschappelijke landbouwbeleid na 2013, dus die zijn ook nog even bezig.

Ten derde: de boer en landgoedeigenaar en de natuurbeheerder hebben de komende twee jaar nodig om, naast de vertrouwde overheidsbijdrage, alternatieve financiering te vinden voor zijn of haar bijdrage aan het landschap en de natuur in de provincie.

Concreet: als men vooruit denkt, dan is het logisch dat de beheervergoedingen voorgaan tot de rook is opgetrokken en aangepaste ambities zijn geformuleerd, zowel voor agrarische natuur als voor de terreinen binnen en buiten de EHS. Dus ook als dat inhoudt dat niet alle Akkoord van Utrecht-hectaren kunnen worden ingericht en gekocht.

Een tweetal overgangsjaren in de aanloop naar een nieuwe fase met de provincie als regisseur met bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om nu nog voor zes jaar nieuwe overeenkomsten agrarische natuurbeheer aan te gaan. Wat betreft de overgangsfase van de subsidieregeling Natuur en landschap: de federatie Particulier grondbezit pleit voor een basisvergoeding per hectare voor alle natuurtypen. U vindt dit voorstel dus nog niet op uw tafel, dit komt nog. Er staat in dat stuk dat het Rijk die basisvergoeding van ongeveer 60 Euro die wij hadden bedacht, moet betalen. Maar wij weten intussen dat het anders gaat lopen. Onze visie op de systematiek verandert daardoor niet, het is een visie voor de middellange termijn. Het draagvlak voor het beheren van de agrarische natuur en SNL natuur dient ons inziens te worden gekoesterd door de provincie, totdat behalve de provincie ook de boer en de landgoedondernemer tijd hebben gehad om de bedrijfsvoering aan te passen aan het nieuwe GLB en het provinciale beleid. Dank voor uw aandacht.”